

APRIL 2023

ISSN 1855-7511

SREDIŠČA

Glasilo Občine Središče ob Dravi

Številka 1
Letn. XVI

*Želimo vam mirne in doživete
velikonočne praznike.*

**Vabilo ob 67. občinskem prazniku
Deluj lokalno, misli globalno**

SREDIČA je glasilo
Občine Središče ob Dravi.

ODGOVORNA UREDNICA
Jana Cavičar

POMOČNIK UREDNICE
Samo Žerjav

UREDNIŠKI ODBOR
Lucija Pocrnja, Špela
Stajnko, Stanko Zebec

JEZIKOVNI PREGLED
Tina Zdravce

**FOTOGRAFIJE NA
NASLOVNICI**
Simon Šavora, Špela Stajnko

**CELOSTNA GRAFIČNA
PODOBA**
Jana Cavičar

IZVEDBA, PRELOM IN TISK
Kreativna PiKA, d. o. o.

NAKLADA
850 izvodov

NASLOV
Uredniški odbor Sredica
Občina Središče ob Dravi
Trg talcev 4
2277 Središče ob Dravi

ELEKTRONSKA POŠTA
urednistvo.sredica@gmail.com

ISSN 1855-7511

APRIL 2023

Uredniški odbor

Deluj lokalno, misli globalno

Doživeli smo lep, topel in prijeten uvod v pomladni čas in tako vas pozdravlja že prva letošnja Sredica. Pomlad je najsvetlejši letni čas, ko vsi postajamo aktivnejši. V luči aktivnosti se v zadnjih treh mesecih v naši občini prepletajo različni dogodki, dejavnosti društev, zavodov, delovanje osnovne šole in občine ter angažiranih posameznikov.

Če velja rek, da nas prazniki povezujejo, pa nas prav tako povezujejo tudi razni dogodki v lokalni skupnosti. Mesec april je po dolgi tradiciji namenjen praznovanju občinskega praznika, druženju in povezovanju. Pred 11. aprilom, praznikom naše občine, pa želimo s programom prireditev pritegniti čim več vas, bralk in bralcev, da se jih udeležite in občutite skupno dobro. V času občinskega praznika je tudi čas za krajšo retrospektivo, zato smo iz središke kronike povzeli čase bridkih izkušenj, žalostnih in trpečnih časov, saj so se središki tržani čez celotno svojo preteklo zgodovino krvavo borili za svojo zemljo in pravico. Po naših krajih so več kot dvesto let grozovito razsajale tolpe Turkov, še huje pa Krucev ter brez milosti in sočutja plenile, požigale in pobijale na naših tleh. Naši predniki, ki so že s temi divjaki ogromno prestali, pa so kasneje še močno čutili tudi agresivno nadvlado takratnih ormoških graščakov. Ponosno praznujte naš občinski praznik v spomin vseh naših prednikov, ki so imeli pogum in čut, da so se zagnano borili za odpravo krivic, ki so se jim dogajale. Te zgodbe naj vam bodo navdih, da se tudi sami borite za pravičnost in se ne bojite izstopiti iz povprečja.

Ker pomlad po staroverskem prepričanju zaradi zelenja in del na prostem pomeni svežino in ustvarjalni pričetek leta, smo za vas pripravili nekaj nasvetov za boljše počutje, ki prihajajo s kmetije, ki se ukvarja z zdravilnimi zelišči in s pripravki, prav tako pa boste lahko pričeli tudi vrtnariti z znano vrtnarsko

strokovnjakinjo Mišo Pušenjak, ki smo jo povabili k sodelovanju v tem letu. Se že veselimo njenih zelenih ekoloških rešitev, saj ima kot avtorica priročnikov več kot 20-letne izkušnje na tem področju. Priporočamo, da preizkusite v praksi.

Kaj imajo skupnega predsednik SVAMZ – Franc Škrjanec, Pony ekipa iz Središča ob Dravi in 6. dirka starodobnih dirkalnih motociklov v Središču? Ljubezen do bogate tehnične dediščine vsak na svojem področju in vsega spoštovanja vredne projekte pred vrati, ki jih predstavljamo na prihodnjih straneh. Nikakor ne zamudite, pestro bo!

Na začetnih straneh ne spreglejte pomembnih obvestil in novosti iz delovanja občine, ki vam jih posredujejo župan in občinska uprava. Glede na to, da se je narava prebudila, s tem pa tudi naša povezanost z njo, naj bo vaša sled v naravi čim manjša. Čistilna akcija nas je opozorila, da je potrebno previdneje in manj lahkomišelnost ravnanje z odpadki. Le pomislite, kaj bi rekla Greta Thunberg, če bi videla, kaj počnemo z našim lepim okoljem. Rekla bi svoj zloglasni: »Kako si drznete! (How dare you!)« Mati narava nam ogromno daje, vendar lahko tudi vzame, zato jo spoštujemo in se obnašamo odgovorno do nje. Pred nami so velikonočni prazniki, ki oznanjajo veselje in upanje. Želimo vam veliko radosti in lepih doživetij ob velikonočnih običajih, še posebej najmlajšim.

V poletnem času, ko se boste že veselili dopustniških dni, vas ponovno obiščemo. Celotno uredništvo vam želi lepe praznične dni in uspešno ter veselo pomlad.

Občina Središče ob Dravi

Cenjene občanke in občani,

iskrene čestitke ob 67. občinskem prazniku
Občine Središče ob Dravi.

Vljudno vas vabimo k udeležbi, ogledu in druženju ob pestrem programu
športnih, kulturnih in družabnih prireditev.

Pridružite se nam na **OSREDNJI OBČINSKI PROSLAVI S
PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ**, ki bo potekala
v petek, 14. 4. 2023, ob 19. uri v dvorani Sokolana.

Po proslavi pristrčno vabljeni na pogostitev v šolsko telovadnico.

Prijetno praznovanje vam želijo

župan Toni Jelovica z Občinsko upravo in
Občinskim svetom Občine Središče ob Dravi.

Prireditve ob

Občinskem prazniku

1. april–23. april 2023

5. april ob 19:00 v Kulturnem domu Sokolana
Tadej Toš—stand up komedija

8. april ob 20:00 na Strasu
Vuzmenka (ŠD Stras)

10. april ob 15:00, zbiranje pri vaškem domu Grabe
Velikonočni pohod (DTV Partizan)

11. april od 9:00 do 12:00 v Muzeju NOB Središče ob Dravi
Vodeni ogledi v muzeju NOB

11. april ob 12:00
Osrednja proslava pri spomeniku na Trgu talcev

12. april ob 8:00
Kegljaška tekma za pokal občine (DU Središče)

14. april ob 19:00 v Kulturnem domu Sokolana
Osrednja proslava ob občinskem prazniku

16. april ob 11:00 v Kulturnem domu Sokolana
Srečanje starejših občanov

19. april ob 18:00 v Kulturnem domu Sokolana
Domoznanski večer—Šport na Središkem v 60. in 70. letih
20. stoletja v Središču ob Dravi (Krajevna knjižnica Središče
ob Dravi)

21. april ob 18:00 v Kulturnem domu Sokolana
Pozdrav pomladi (Osnovna šola Središče ob Dravi)

22. april ob 10:00, začetek pohoda pred Osnovno šolo Kog
Tradicionalni pohod braniteljev meje (OZVVS Ormož)

23. april ob 18:00 v Kulturnem domu Sokolana
Koncert ženske vokalne skupine JUA

VABILO

na **SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV**

v okviru 67. občinskega praznika
Občine Središče ob Dravi,

ki bo v **NEDELJO, 16. APRILA 2023,**
OB 11. URI V KD SOKOLANA.

Nastopajoči:

Osnovna šola Središče ob Dravi
Pevski zbor Društva upokojencev
Središče ob Dravi

Vljudno vabljeni!
Toni Jelovica, župan

Prijazno vabljeni!

Spomin na grozovite vpade Turkov in Krucev v Središču

Ker smo v času, ko se pričinja občinski praznik, podajamo nekaj kratkih zgodb iz bogate središke zgodovine, ki pričajo o pogumu nekdanjih Središčanov v času težkih razmer, nasilja in borbe za obstanek. Zapisi so ohranjeni v izvirnem besedilu (ponekod skrajšano) avtorja, prof. Frana Kovačiča. Povzeli smo le nekatere zgodbe, ki so obširneje opisane.

Ravno pri Središču so Turki prvokrat stopili na štajersko zemljo, katero so odslej nadlegovali skozi 300 let. Bilo je pozno v jeseni, l. 1396. Od Središča do Ptuja se je nebo zavilo v gost dim, povsod grozen jok in stok. Nihče ni pričakoval tako strašnega obiska. Brez truda so Turki vse požgali in opleni, ljudi pa polovili ali pomorili. Do 16.000 duš, mož, žen in otrok z živino in drugom imetjem so vlekli s seboj v globoko Turčijo. Oni, ki so si rešili življenje in prostost, so našli le črna pogorišča in s človeško krvjo polito puščavo. Brezdvomno je bil pri tej priliki požgan stari središki trg, ki je stal blizu Gradišča v sedanjih Koteh. Bilo je l. 1479, ravno na Jernejevo, 24. avgusta, ko je v Središču po stari navadi bil sejem in se je zbralo tu mnogo ljudi od blizu in daleč. Nenadoma planejo čez njih Turki. Preplašeni Središčani zgrabijo za orožje ter hite v gradič in za cerkveno obzidje, starčki, žene in otroci pa zbežijo v hoste na severni strani trga, od ondod pa v hribe. Ostali se sicer obupno branijo, a naposled obnemorejo. Turki planejo čez nasip, poderejo obzidje in začne se strašno klanje. Slednjic vlomijo v cerkev in gradič, ljudi podavijo in poberejo, kar je imelo kakšno vrednost, drugo pa zažgejo. Enaka usoda zadene hiše v trgu. Za seboj so pustili strašno puščavo, okajene razvaline in kupe mrličev. Cerkev sv. Jerneja se sploh nikdar več ni vzdignila iz razvalin. Središčani, kar jih je ostalo, so se s pobitim srcem vrnili na svoja pogorišča in si začeli staviti svoje domovje, a minola so komaj 4 leta in že so Turki zopet prišli gledat, če so si že kaj pridelali. Leta 1483 so pozno v jesen prihruli ter v naglici pobrali vse, kar se je dalo, potem pa so jo odkurili na Hrvaško. Sedaj je bil deset let mir, a leta 1493. je zopet zastokalo Središče in vse Dravsko polje pod kruto turško silo. Že 1532. leta so ponovno Turki vihrali čez Središče, kjer so pobili ali zvezali in gnali seboj vse, kar je bilo živega in se ni poskrilo. Bržkone je bil ob tej priliki požgan in razdejan tudi središki gradič, ki se sicer omenja še l. 1589, ko je pa najbrž bil že v razvalinah. Od Središča je turška drhal odrinila proti Varaždinu. Najbrž je bil to zadnji turški napad na središko okolico, vendar so kasneje vsaj posredno čutili turško šibo.

Precej velika četa Krucev je l. 1704 prebrodila Muro v

Medžimurju in se utaborila v Nedelišču, ropala je kraj Drave in v središki okolici ter se mudila precej časa tudi v Središču. Celo iznenada je prihrula prvi dan po svečnici l. 1704. velika množica Krucev v večjih in manjših četah iz Nedelišča v Središče. Večjidel so se utaborili pri tratih, le nekateri oddelki so se razstavili na raznih krajih na stražo. Vse skupaj je bilo več kot fisoč, pešcev in konjikov. Zvečinoma so imeli puške in sablje, nekateri pa le nataknjene kose in gnojne vile ali sekire in bate brez vsake vojaške oprave in reda – prava drhal. Središčani, čeravno so bili sovražnih napadov že precej vajeni, saj so vojaki, ki jih je ormoški graščak pošiljal v Središče rubit, razgrajali po trgu prav po turško, teh nepričakovanih gostov niso bili nikakor veseli. Le malo tržanov je bilo torej doma, vse premalo, da bi se mogli postaviti mnogobrojnemu divjakom v bran. Upor bi tudi ne imel nikakšnega uspeha, ampak bi Kruce le še bolj razkačil. Ko so pa Kruci z vso besnostjo začeli po trgu razsajati in so grozili, da bodo vse hiše zažgali, ljudi pa pobili, če tržani ne bodo z njimi vlekli, udali so se Središčani tudi tej sili, toliko rajši, ker se jim je ponudila zdaj ugodna priložnost, zmaščevati se nad ormoškim graščakom, ki jim je delal toliko let neprilik in od katerega so morali prestat marsikaj britkega. Središčani so torej potegnili s Kruci. Pri Veliki Nedelji so Kruci zadeli kmalu na nepričakovani odpor. Vsi napadi so junaško odbiti in tolovajska drhal mora od tod osramočena oditi. Odpodeni od Velike Nedelje so se Kruci s toliko večjo srditostjo razškropili na vse strani Ljutomerskih gor, ropali, požigali in divjali, da je bilo groza in strah. Ko so divjaki prišli z obilnim plenom nazaj v Središče, planili so z vso besnostjo zopet nad župnišče. Vse, kar je imelo kako vrednost so pobrali, oltarje podrli, sesekali in sežgali, v oropano cerkev pa po svoji navadi postavili konje in napravili iz hiše božje konjski hlev. Več tednov so Kruci razsajali po ljutomerskih gorah in središki okolici. Povsod so počenjali strašne grozovitosti in napravili okoli in okoli grozno veliko škode. Ko so Kruci slutili, da se proti njim na skrivnem nekaj kuje v Središču, so sklenili še pred svojim odhodom po Središču vse poklati in požgati. Bilo je sklenjeno, med sveto mašo planiti nad ljudi v kapeli zbrane, jih poklati in hiše vžgati, potem pa oditi z naropanim blagom nazaj na Ogrsko. Toda bilo je že zadosti grozovitosti. Bog je uslišal mile zdihljaje stiskanega ljudstva in prečrtal grozne naklepe divjakov. Ravno se pomikajo Kruci proti Kapeli, da bi izvršili svoj peklenski namen, ali zdaj dojaše po veliki cesti Kruc z nekim pismom tako naglo, da mu je konj se zvrnil in mrtev obležal in zdajci so Kruci pobrali nagloma svoj plen in dirjali proti Lipju. Po ormoški cesti pa je dodirjalo vse polno vojakov –

čvrstih Hrvatov, ki so Kruce podili do Mure, jih mnogo pobili in jim odvzeli precej naropanega blaga. Trebalo je več let, da so se zacelile rane, ki so jih divjaki vsekali in da se je zopet popravilo, kar je bilo razdejanost. Po odhodu Krucev so morali Središčani še naslednja leta hoditi stražiti na mejo, zlasti po zimi l. 1708 se je bilo bati, da zopet vderejo na Štajersko, ker je voda v Muri zelo padla, trebalo je delati nasipe in mejo stražiti. Tudi Središčanom je deželnoobrambni komisar v Radgoni poslal decembra 1708 poziv, naj 7. januarja 1709 pošljejo najmanj 20 krepkih mož z motikami in lopatami v Ljutomer, od koder jih bodo konjeniki spremili do Mure in se jim bo odkazalo delo.

... TER RAZPRTIJE Z ORMOŠKIMI GRAŠČAKI

Ormoški graščaki so tržanom nalagali vsakovrstne dače, silili jih celo k tlaki in tako kratili njihove pravice. Tržani so se pa njegovim tirjatvam z vsemi močmi upirali in tako je prišlo zopet do novih razprtij in novih tožb. Svoje ukaze so graščaki tržanom pošiljali sploh le v nemškem jeziku, kadar so pa bili v denarnih zadregah, znali so prositi tudi slovenski. Redne davke so tržani redno plačevali, izrednim pa so se z vsemi močmi ustavljali ter se dali poprej rubiti, kakor bi plačali. V enakih slučajih je graščak poslal iz Ormoža v Središče več svojih vojakov, ki so več dni zaporedoma po trgu razbijali, ropali in prav dobro živeli. Zoper tako ravnanje so se tržani zopet pritožili pri deželnem glavarju in tirjali odškodnino. Ko se je tako neusmiljeno in nečloveško ravnanje baronovih podložnikov in vojakov župan Štefan Kosec l. 1647 osebno pritožil pri ormoškem graščaku, ga je ta dal v gradu v železje zakovati in drugi dan ga je najprej on sam s palico tako silno pretepal, da je omedlel in se na tla zgrudil. Toda to krutemu graščaku ni zadostovalo. Izročil ga je še svojim hlapcem z naročilom, naj ga dobro oklestijo. In ti so ga na klop vrgli in s šestimi palicami tako neusmiljeno tepili, da se je bilo zares čuditi, da je še pri življenju ostal. Novi prepiri in iskra mržnje je tlela naprej, graščaki pa so jo s svojo brezobzirnostjo in res z nečloveškim postopanjem netili, dokler ni sovraštvo priklopelo do vrhunca. Po smrti graščaka Štefana Pethe je sledil njegov vnuk Franc Adam, ki je kmalu zvohal, da so Središčani precej dolžni. Poklical je torej župana in nekatere svetovalce v graščino k pregledovanju starih računov. Kmalu so prišli navzkriž in Središčani so se raztogočeni vrnili domov. Graščak je za njimi takoj

poslal svoje huzarje, naj bi v Središču vse zarubili. To se je tudi zgodilo. Nekaterim so pobrali zadnje koščke kruha in tržani so bili prisiljeni z graščakom se zopet pogajati. Franc Adam je kmalu umrl, a pravd in preprirov ni bilo konec, zakaj naslednik Franc Anton Pethe je postopal še bolj predrzno proti tržanom.

Ob binškoštnih praznikih je l. 1688 na sejmu ukradla neka ciganica čakovskemu platničarju 9 gld.; pa kmalu so jo v Središču zasačili in na rotovžu zaprli. Ormoški graščak Franc Anton Pethe je hotel tatico imeti še isti dan v Ormožu, čemur se je pa središki magistrat ustavljal, ker je od nekdanj bila navada, zločince šele tretji dan na središki meji izročiti ormoški sodniji. Na to pokliče graščak župana in več drugih tržanov v Ormož. Ko župan pred graščaka pride, ga ta vpraša, je li ciganico seboj pripeljal, na kar mu župan odgovori, da on zločince po stari navadi tretji dan na središki meji izročuje ormoški sodniji. Graščak ves iz sebe plane nad župana, mu zastavi lastnoročno par gorkih zaušnic, zgrabi še za palico in udriha z njo po županu, nazadnje pa pusti njega in došle tržane vtakniti v smrdljivo luknjo. Komaj se je v Središču razglasilo, kaj se je županu in tržanom v Ormožu zgodilo, bilo je vse po koncu. Že so razkačeni tržani hoteli z orožjem planiti nad graščaka, kar se vrnejo župan in tržani iz zapora domu ter pomirijo za nekaj časa razdraženo ljudstvo. Velika radost je bila potem v Središču, ko je ormoškemu graščaku deželni glavar Jurij Stubenberg 1698 zaukazal, da mora Središčanom storjeno škodo povrniti z vsemi stroški, ki so jih imeli s pravdami. Protivil se je sicer, pa ni nič pomagalo, zato pa je tržanom svojo jezo dal na drug način okusiti; nalagal jim je vsakovrstno tlako in pošiljal svoje podložnike v Središču v najoddaljenejšo vinograde na delo. V Središču pa je vrelo in se pripravljalo na strašen upor in dan za dnem se je bilo bati, da tržani planejo nad graščaka in se nad njim zmaščujejo. In ravno, ko je bilo v Središču vse najbolj razburjeno, prihrujejo Kruci v trg in Središčanom se ponudi najugodnejša prilika, izvršiti svoj namen. Ogenj, ki je za časa Krucev l. 1704 skoraj popolnoma vničil ormoško graščino in mesto, prižigal in netil je skozi stoletja prevzetni graščak sam.

OBVESTILA UREDNIŠKEGA ODBORA

Splošne informacije glede prispevkov

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo, rešitve križank in nagradnih vprašanj) pošljete na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na: urednistvo.sredica@gmail.com, lahko pa jih oddate v sprejemni pisarni Občine Središče ob Dravi. Uredniški odbor si pridržuje pravico do izbire prispevkov, ki bodo objavljeni v glasilu, ter do spremembe naslovov in krajšanja prispevkov, skladno s prostorskimi možnostmi in uredniško politiko.

Prihodnja številka bo izšla predvidoma ob koncu meseca junija.

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko glasila je 10. junij 2023.

Glasilo Sredica izhaja 4-krat letno in ga prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v Občini Središče ob Dravi. Občinsko glasilo raznaša Pošta Slovenije. Glasilo je na voljo tudi v prostorih Občine Središče ob Dravi ter v elektronski obliki na internetni strani: <http://www.sredisce-ob-dravi.si>. Izdajatelj glasila je Občina Središče ob Dravi.

Podelitev občinskih denarnih spodbud za dijake in študente iz Občine Središče ob Dravi

Občinski svet Občine Središče ob Dravi je na svoji 4. redni seji dne 15. 3. 2023 sprejel Pravilnik o dodeljevanju denarnih spodbud iz občinskega proračuna učencem, dijakom in študentom v Občini Središče ob Dravi. Na podlagi pravilnika lahko enkratno denarno spodbudo pridobijo vsi dijaki srednjih šol in študenti rednih in izrednih študijev, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- so državljani RS in imajo stalno prebivališče v Občini Središče ob Dravi;
- niso v delovnem razmerju, ne prejema nadomestila za brezposelne pri Zavodu RS za zaposlovanje, ne opravljajo pridobitne dejavnosti in nimajo statusa samostojnega podjetnika;
- niso starejši od 26 let in niso ponovno vpisani v isti letnik šolanja.

Višina spodbude znaša 200,00 evrov na dijaka ali študenta in se podeljuje za vsako leto oziroma letnik šolanja posebej. Pravico do enkratne denarne spodbude lahko uveljavljajo tudi dijaki in študenti, ki so prejemniki katerekoli štipendije. Denarne spodbude se prosilcem dodelijo na podlagi vsakoletnega javnega razpisa.

Spremljajte objavo razpisa za denarne spodbude dijakom in študentom na občinski spletni strani: <https://www.sredisce-ob-dravi.si/>, kjer pod zavihkom »Obvestila in objave«, izberite opcijo »Javni razpisi in objave« ali pa pokličite na Občino Središče ob Dravi, tel. št. 02/ 741 66 12.

Namestitev svetlobnih stebričkov na pločniku Slovenske ceste za večjo prometno varnost

V preteklih mesecih se je na Občino Središče ob Dravi obrnilo precej občank in občanov, ki so opozarjali na pogosto parkirana vozila na prometnih površinah v Središču ob Dravi, kjer parkiranje ni dovoljeno.

Ena izmed takih lokacij je bil pločnik pred trgovino Tuš na Slovenski cesti v Središču ob Dravi, kjer so parkirana vozila ovirala hojo pešcev do te mere, da so se morali parkiranim vozilom izogniti po vozišču državne ceste G1-2. Takšno početje je nevarno zlasti za mlajše udeležence, saj po Slovenski cesti poteka tudi šolska pot. Druga takšna lokacija pa je bil pločnik pri nekdanji gostilni Veselko na Slovenski cesti, kjer je bil zaradi parkiranih vozil zaparkiran pločnik ter delno tudi prehod za pešce ob stanovanjskem bloku na križišču Slovenske ceste s Partizansko ulico.

Po 1. tč. četrtega odstavka 65. člena Zakona o pravilih cestnega prometa je ustavitev in parkiranje prepovedano na prehodu za pešce, stezi za pešce, pločniku ali v območju za pešce. Navedene kršitve je zato na navedenih lokacijah večkrat obravnavalo medobčinsko redarstvo, kakor tudi posvetovalni

Občina Središče ob Dravi

Obvestilo društvom o objavi javnih razpisov

Občinska uprava Občine Središče ob Dravi vas obvešča, da so bili v mesecu marcu objavljeni javni razpisi občine za sofinanciranje programov ŠPORTA, KULTURE, TURIZMA in HUMANITARNIH DEJAVNOSTI.

Besedilo razpisa ter razpisno dokumentacijo najdete na spletni strani Občine Središče ob Dravi: <https://www.sredisce-ob-dravi.si/>, kjer pod zavihkom »Obvestila in objave« izberite opcijo »Javni razpisi in objave« ali pa pokličite na Občino Središče ob Dravi, na tel. št.: 02/ 741 66 12.

organ Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki deluje na območju občin Ormož in Središče ob Dravi.

Lokaciji je pregledala tudi državna inšpektorica za ceste in na problematičnih odsekih na pločnikih Slovenske

ceste v Središču ob Dravi naložila Občini Središče ob Dravi, kot vzdrževalcu cestnega zemljišča državne ceste oz. pločnika, vgradnjo konfinov (stebričkov za zaporo prometa), da se prepreči parkiranje vozil na pločniku pred trgovino Tuš ter pred nekdanjo gostilno Veselko, kakor tudi na prehodu za pešce ob stanovanjskem bloku.

Vgradnja konfinov je bila na obeh lokacijah na Slovenski cesti v Središču ob Dravi opravljena v začetku meseca marca s strani izvajalca rednega vzdrževanja javnih cest na območju Občine Središče ob Dravi, ki je Komunalno podjetje Ormož.

Na Partizanski ulici v smeri Slovenske ceste je ob stavbi Veselko od druge polovice meseca marca naprej postavljen tudi prometni znak za prepovedano parkiranje in ustavljanje ob vozišču javne ceste LZ 304621, saj so vozila parkirana na bankini ob zunanjem robu vozišča in ovirajo promet ter srečanje dveh vozil.

Na javnih in prometnih površinah bo še naprej potekal poostreni nadzor glede nepravilnega parkiranja vozil s strani medobčinskega redarstva SOU SP Ptuj, zlasti z vidika ogrožanja ranljivejših skupin v prometu (pešci, kolesarji ...), zato voznike naprošamo, da dosledno spoštujejo prometni režim in predpise.

Samo Žerjav

Spomin na zadnje leto druge svetovne vojne

Ja, pa so jo zopet našli! Topovsko granato namreč, tokrat kalibra 75 mm na lokaciji v bližini središke železniške postaje. Tako so mi prijazno razložili na ptujski izpostavi Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi (NUS). Kaj prida zgovorni niso bili. Rekli so, da mi več, kot je zapisano v medijih, niso pripravljeni povedati.

Lahko poskusite sami – v spletni iskalnik Google vnesite: »granata Središče ob Dravi« in odprlo se vam bo kar nekaj zadetkov, vezanih tudi na ne tako oddaljene najdbe v Šalovcih in Obrežu. Kakšno je ozadje? Treba bo odpotovati v leto 1945, ko se je bližal zlom nemških sil v Evropi. Z vzhoda sta na naše panonsko območje prihajali dve sili; Rdeča armada in bolgarski vojaki. Nemci so vedeli, da se njihov konec počasi, a nezadržno bliža, in so že jeseni 1944 pričeli graditi utrdbe in protitankovske jarke ob obrambni črti, imenovani Südostwall – ki je zajela tudi naše območje. Prihajajoča zima je prinesla obsežnejše partizanske minerske akcije – ena večjih je imela za nalogo miniranje železniške proge pri Grabah. Jasno, Nemci so kot povračilo še poostri teror nad lokalnim prebivalstvom, a ponovne obuditev partizanskega gibanja niso uspeli ustaviti. Središče so kmalu začela preletavati tudi zavezniška letala.

Nemška vojska se je pričela umikati relativno pozno – konec marca 1945. Ob dokončnem umiku na začetku aprila jim je uspelo minirati še nekaj strateških objektov v Središču, čeprav se jim je močno mudilo, kajti z vzhoda so v Središče prihajali Bolgari. Starejši domačini so znali marsikaj povedati o njihovem delovanju v kraju, a treba jim je priznati, da so bili na

pravi strani zgodovine (na našem območju jih je padlo okoli 200). Sledilo je napeto obdobje pozicijske vojne. Nemci so se umaknili na Hum, Bolgari so ostali v Središču – vmes pa: »Reši se, kdor se more!« Ni čudno, da se granate, ki sta jih v tem času odvrkli obe strani, še najdejo. Rudolf Mlinarič v svojih spominih piše o evakuaciji: »V tretjem tednu, ko smo se že navadili na padanje granat, smo dobili nalogo, da moramo v 24 urah zapustiti svoje domove in se preseliti na območje sosednjega Gornjega Mihalovca. Na vozove smo naložili posteljnino, obleke, tunke, moko, krompir, zapregli krave ali konje in se podali na pot k družinam v Medžimurje, kjer smo dobili začasno bivališče do konca vojne (9. maj 1945). Iz naše občine nas je bilo nad 1500.« Prebivalcem Šalovcev se je godilo še slabše – po tem, ko so morali zapustiti svojo vas, so jim Nemci še odvzeli živino ter zažgali domove. Maja je zavladal mir, granate pa so ostale – v spomin in opomin, da je vsaka vojna zlo. Naj se nikoli več ne ponovi!

Spomladanska čistilna akcija v naši občini

Občina Središče ob Dravi je 18. marca organizirala akcijo spomladanskega čiščenja okolja po posameznih krajih občine. V dopoldanskih urah smo pod vodstvom krajevnih koordinatorjev, razporejeni po skupinah in lokacijah, očistili obcestne jarke, okolice prometnih poti, okolico železniške proge in gozdnih parcel. Čiščenje okolja je 17. marca od carine do Petrola ter ob Štrigovski cesti opravila skupina gasilcev PGD Središče ob Dravi. Prav tako so dan prej okolje pomagali čistiti tudi otroci iz Vrtca Navihanček Središče ob Dravi.

Obcestni jarki ob glavni cesti so še vedno polni odpadkov pretežno tranzitnega izvora. Ob šalovski lokalni cesti smo našli tudi posamične odpadke migrantov, in sicer nekaj oblačil, nahrbtnike in osebne pripomočke. Našli smo tudi nekaj vreč z živalskimi ostanki oz. klavničnimi odpadki. V bližini železniške proge proti Dravi se še vedno najdejo večja črna odlagališča, ki so še vedno aktualna in se polnijo z odpadki iz gospodinjstev (biološki odpadki, odpadna embalaža).

Akcija je lepo uspela, saj se je nabralo precej odpada, ki je napolnil zbirni kontejner za odpadke, velik 7 m³ (760 kg odpada), pri čemer pa so se povabilu na čistilno akcijo za naše skupno dobro odzvali številni udeleženci iz vseh naselij.

Odgovoren odnos do odpadkov se začne pri vsakem doma. Letno nastaneta na svetu okoli 2 milijardi ton odpadkov. Če bi bile te smeti tovornjaki, bi lahko z njimi obkrožili naš planet štiriindvajsetkrat. Vsako leto proizvedemo za 3 % več odpadkov kot prejšnje leto, prav tako pa tudi porabimo več stvari, kot smo jih nekoč. Letno zavržemo več kot 5 milijard pločevink. Te se seveda lahko popolnoma reciklirajo v nove, toda če so odvržene nepravilno v naravi, lahko samo pripomorejo k onesnaževanju. Prav težko je razumeti, da v današnjem času, ko imamo na razpolago urejen odvoz odpadkov, možnost brezplačne oddaje odpada na ZC Dobrava, ekološke otoke, ljudje še vedno odmetavamo strupe in nesnago v naravo.

Nabrali smo takšen kup odpadkov.

Še informacija glede odvoza živalskih ostankov

Nikakor ni dovoljeno odvreči živalskih ostankov v naravo! Za odvoz živalskih ostankov – kadavrov (npr. pogin, povoz) in klavničnih odpadkov je potrebno poklicati Veterinarsko higiensko službo NVI Maribor na tel. št.: 02 749 3687 ali 02 461 3150, ki deluje vsak delavnik od 7. do 15. ure.

ROBERT JAKL s.p.
IZDELOVANJE KOVINSKIH IZDELKOV
Modrinjakova ulica 4
SI-2277 Središče ob Dravi
Tel: +386(0) 271 91 282
Fax: +386(0) 271 91 582
E-mail: jakl@siol.net

Informacijsko–podporna in svetovalna podjetniška točka tudi v Središču ob Dravi

Skozi projekt Podjetniški Laboratorij se je v Središču ob Dravi vzpostavila Informacijsko–podporna in svetovalna točka za področje podjetništva in družbeno odgovornega podjetništva. Podpora podjetnikom je namreč ključnega pomena za gospodarski razvoj lokalnega okolja.

Ker Razvojno raziskovalni center RRC Ormož in njegova enota Mrežni podjetniški inkubator delujeta tudi na področju Občine Središče ob Dravi, bo tudi tam možno pridobiti vse informacije v zvezi z odprtjem podjetja, razpisi itd. S tem želimo omogočiti osebam iz

središke občine, da lažje in hitreje pridejo do željenih informacij.

Točka bo delovala po predhodnem dogovoru v stavbi Občine Središče ob Dravi na naslovu Trg talcev 4, Središče ob Dravi.

Za dogovor glede termina pišite na: nina@rrc-ormoz.si ali pa pokličite na 040 353 528.

Za aktualne informacije spremljajte našo spletno stran (www.rrc-ormoz.si) oziroma nas spremljajte na profilu RRC Ormož na Facebooku.

Mentorsko izobraževalni program za kreiranje podjetniških idej

V sklopu projekta SOCIO - HUB bomo na Razvojno raziskovalnem centru RRC Ormož pričeli s 150-urnim mentorsko izobraževalnim podjetniškim programom. Sam projekt je namenjen nadgradnji, spodbujanju in oblikovanju čvrstega ter inovativnega podpornega okolja, ki bo spodbujalo razvoj poslovnih modelov družbeno odgovornega podjetništva, kakor tudi klasičnega podjetništva.

Sam program se bo odvijal skozi več modulov, ki vas bodo popeljali od vaše podjetniške ideje do pripravljenega poslovnega načrta. Ves čas bodo z vami strokovnjaki iz gospodarstva, predavatelji ter mentorji.

1. MODUL – Uvod v podjetništvo

- Kaj je podjetništvo in družbeno odgovorno podjetništvo
- Kdo je podjetnik in kdo družbeno odgovorni podjetnik
- Snovanje podjetniških idej
- Spoznavanje podjetniških portalov (e-vem, Ajpes ...)
- Kakšne pravne oblike družb poznamo in katere so primerne za socialna podjetja
- Pomen timskega dela
- Kako pripraviti poslovni načrt (predstavitve orodja za pripravo poslovnega načrta)

2. MODUL – Razvoj poslovne ideje

- Raziskava trga
- Marketinški plan
- Inovativni management
- Davki in finance
- Pomen digitalnih znanj in digitalizacija podjetja
- Pomen mreženja v podjetništvu

3. MODUL – Podjetništvu nasproti

- Minimalno sprejemljiv produkt
- Testiranje poslovnih idej na trgu
- Pridobivanje nepovratnih sredstev in možnosti financiranja
- Inovativni menedžment
- Predstavitve poslovne ideje – PITCH
- Zaključevanje poslovnega načrta

Celotni program je za vse udeležence brezplačen. Za prijavo in dodatne informacije lahko pišete na e-naslov: nina@rrc-ormoz.si ali pa pokličite na tel.: 040 353 528. Za aktualne informacije spremljajte našo spletno stran (www.rrc-ormoz.si) oziroma spremljajte naš profil RRC Ormož na Facebooku.

Skupna vrednost operacije je 37.770,33 evrov, skupna vrednost zaprosenih nepovratnih sredstev znaša 28.549,98 evrov. Projekt je delno sofinanciran s strani Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj.

RAČUNOVODSTVO

LEKTORIRANJE
vseh vrst besedil

PREVAJANJE
(nemščina, angleščina)

Boštjan Kranjčec, s. p. | bostjan.kranjcec@gmail.com | 031 439 507

Nove Drogine dobrote postale izbrani produkti leta 2023

Krompirjeva solata, paradižnikova omaka – šalša, namaz s papriko in kumaricami ter bučkina solata. To so nove vložnine Droga, bogatega okusa in brez konzervansov, ki so na slavnostni prireditvi 16. 2. 2023 prejele priznanje potrošnikov IZBRAN PRODUKT LETA 2023!

V slovenske domove so pripeljali nove okuse in prav nova linija štirih vložnin Droga je na slavnostni prireditvi 16. 2. 2023 v Lutkovnem gledališču v Ljubljani postala IZBRAN PRODUKT LETA 2023. »Ko smo v Drogino družino dodali štiri nove izdelke, smo verjeli, da bodo vedno znova našli svoje mesto v domači slovenski kuhinji. Veseli nas, da nam je zastavljen cilj uspelo doseči,« je izpostavil direktor in ustanovitelj podjetja Ahac, d. o. o., Roman Moškotevc. Slovensko družinsko podjetje Ahac že od leta 2011 skrbi, da so Drogine dobrote del našega vsakdana in posebnih trenutkov.

Tako kot vsako leto so tudi letos slovenski kupci v raziskavi izbirali med več 100 novostmi, ki so jih proizvajalci ali distributerji lansirali na slovensko tržišče v zadnjih dveh letih. Laskavi naziv so prejeli izdelki in storitve, ki so v svojih kategorijah navdušili kupce in premagali konkurenco.

Vodja proizvodnje, Marinka Kolarič Lašič, je ob prejemu nagrade izrazila veselje, da jim je že ob prvi nominaciji uspelo prepričati slovenske kupce: »Ljudje v naših krajih, v Prlekiji, kjer proizvajamo izdelke Droga, smo vedri in delovni. Danes imamo še poseben razlog za veselje. Letos smo prvič nominirali izdelke Droga za Izbran produkt leta in že prejeli priznanje, kar je potrditev s strani slovenskega potrošnika, da smo na pravi poti.«

V Drogini shrambi bodo odslej posebno mesto imeli krompirjeva solata, paradižnikova omaka – šalša, namaz s papriko in kumaricami ter bučkina solata.

S krompirjevo solato so pripeljali domač okus na domačo mizo. Krompirjeva solata je okusna priloga k različnim jedem, ribam, kuhanim in pečenim svinjskim rebrcam ter drugim dobrotam. Z dodatkom bučnega olja je kosilo domačega okusa hitro pripravljeno.

Primorske none so poznale skrivnosti dobre paradižnikove omake, zato se v majhnih kozarčkih skriva le najboljše – sočni slovenski paradižniki, čebula in bazilika. Paradižnikova omaka – šalša je okusna, enostavna, naravna in brez konzervansov. Odlično se poda k testeninam, ponudite pa jo lahko tudi k rižu, jo uporabite kot omako pri pici ali kot dodatek k mesnim jedem.

Pri namazu s papriko in kumaricami gre za izbrano kombinacijo rumene in rdeče paprike, kumaric ter čebule. Za piko na i so mu dodali žličko gorčice. Okusen in sočen namaz se odlično znajde v vsaki družbi, v vseh letnih časih – kot priloga jedem z žara, na kruhu ali na žlico.

V kozarce so ujeli majhne, na kolobarje narezane zelene bučke iz Primorske, ki imajo zaradi bližine morja še boljši okus. Bučkina solata je odlična kot samostojna jed ali kot dodatek h glavnemu obroku. Namig za pripravo – obogatite jo s feta sirom in z mladim paradižnikom.

Izbran produkt leta je pečat številka 1.

Koncept Izbran produkt leta temelji na strogi, enotni metodologiji, ki se dosledno uporablja v več kot 40 državah in že več kot 10 let tudi v Sloveniji. V raziskavi, ki jo neodvisno opravlja največje globalno raziskovalno podjetje NielsenIQ, je sodelovalo več kot 1.400 slovenskih kupcev. Panel vzorca kupcev je reprezentativen za splošno prebivalstvo glede na starost, spol in regije. Voted Product of the Year – IZBRAN PRODUKT LETA – je pečat številka 1 v svetu, v Sloveniji in v regiji.

Zimsko dogajanje gledališčnikov

Za gledališčniki Kulturnega društva Obrež je pestro zimsko dogajanje, obogateno s številnimi dogodki, umeščenimi na različna kulturna področja z različno tematiko.

Miklavž je tudi tokrat obiskal otroke v vrtcu in zbrane na trgu pred občinsko stavbo, kjer so skupaj s Konjeniškim društvom Središče pričarali uvod v praznični december. Na miklavževanju so nastopili tudi člani mlajše gledališke skupine s predstavo o Rdeči kapici.

Decembra sta škrata Zmeda in Zmrda imela posebne sanje, ki sta jih uresničevala preko čarobnega peresa. Pero ju je popeljalo po Sloveniji in tako sta spoznavala Prekmurje, kraške jame, morje, Triglav. Na poti sta srečala starko, morski deklici, palčke in dedka Mraza. Le ta je obdaril otroke na obdarovanju v Sokolani (organizator dogodka sta bila Vrtec Navihanček in Občina Središče) in na obdarovanju v Ormožu (organizator JZTKŠ Ormož).

Zmeda na veterinarski kliniki je po uspešni premieri v domači dvorani napovedala ponovitve doma in v drugih krajih. Po premieri v Obrežu in ponovitvi v Središču je dober glas prinesel povabilo v Beltince, Janežev Vrh in v Mekinje, kjer smo zbrane v polnih dvoranah navdušili z igro, interpretacijo in govorom v našem domačem narečju.

Gledališčniki smo zmedo po petih predstavah uspešno rešili in tako smo scenarij pripravili na kup uspešno izpeljanih iger. Za nami je zelo naporno obdobje vaj, priprav in nastopov. Privoščili si bomo malo oddiha, med tem pa bo naš Boštjan dokončal še eno izmed iger. Kmalu Kulturno društvo praznuje velik jubilej in takrat bomo na oder postavili nekaj še boljšega, zanimivejšega in še nekaj našega.

Silva Marčec, Folklorna skupina Obrež

Folklorno smučanje in »cigoni«

Obreški folklorni plesalci se že več kot deset let v januarju zberemo na intenzivnih vajah. Najprej je bil to prvi vikend po novem letu, potem smo prestavili na drugi vikend po novem letu, letos pa smo bili tretji vikend po novem letu. Ker je to zimski čas, smo vedno pričakovali, da bomo uživali v snežnih razmerah. Pa nikoli nismo. Ker nikoli ni bilo snega, kljub temu da smo bili po večini na Pohorju. No, enkrat smo bili na obali.

Bilo je petkovo popoldne. Pri nas v severovzhodni Sloveniji oziroma v naši občini še nismo bili pretirano obdarjeni s snegom, v zahodnem delu države pa je snežilo že ves teden. Mi smo tisti petek krenili proti zahodu. Proti Jesenicam. Do Jesenic je šlo brezhibno. Nekaj zimskih radosti smo se naužili že na postajališčih ob nujnih postankih. Iz Jesenic v smeri Javorniških Rovt pa je vožnja postala zelo, zelo resna. Na končni postaji – samo avtobusni – je vodja CŠOD Trilobit, g. Tomaž, najprej izrekel stavek: »Imate pa super šoferja.« Naš Srečko je res najboljši. Od tu dalje smo morali pa pešačiti. V hrib, seveda. Po snegu, se razume. In bila je noč. Pa prtljago smo imeli. Saj je bilo samo štiristo petdeset metrov, ampak mi smo uživali v zimski idili. Vsepovsod je bilo belo. S Tomažem sta se v osebni avtu peljala le Srečko in Danilo. Zakaj pa Danilo? Srečku je pomagal obrniti avtobus ...

Trilobit

Sobotnega jutra pa se ne da opisati. Več kot deset let nisem videla toliko snega. Pa mislim, da nisem bila edina. Čudenja je bilo konec, ko smo začeli razmišljati o plesih, ki se jih bomo naučili. Začeli smo z belokranjskim plesom. Za učenje gorenjskega plesa smo »najeli« zunanega »učitelja« in »učiteljico«. Iz FS Dovje Mojstrana sta se nam pridružila Simon in Marija. Pohvalila sta nas. Bili smo zelo skoncentrirani učenci. Celu s krofi sta nas nagradila. In kaj smo dali mi njima? Ja, liter našega. Sami smo nato nadaljevali s primorskim plesom. Osvojili (no, ne čisto) smo tudi čardaš in gorički valček. Sledilo je

kosilo. Zelo dobro (česar v ČŠOD nismo bili navajeni). Popoldne pa smo se ukvarjali z novo odrsko postavitvijo. Frenk je postal »šoštar«. Odrski postavitvi pa smo dali naslov Šoštar Franc. Podrobnosti o nastajanju spleta niso pomembne, pomembno pa je, da se bomo z njim predstavili 18. marca na reviji folklornih skupin, ki jo organizira JSKD, in na naši vsakoletni prireditvi Folklorni večer, ki ga bomo izvedli 1. aprila (pa ne lažem).

Nedeljsko jutro je bilo »utrujeno«. Po dveh delno prespanih nočeh smo moči nabrali na različne načine – eni na stopnicah s cigareto v roki, drugi s sprehodom po zasneženi okolici, tretji z metanjem v sneg in delanjem angelčkov ... Ohrabil nas je tudi kopalec v ledeno mrzlem jezeru zraven našega bivanja. Naslednje leto ga bomo posnemali. Letos nismo imeli kopalk. Sledila je dopoldanska vaja. Bili smo vsi prisotni in prisebni. Kuharica Nina nam je pripravila kosilo, čistilka Andreja pa je že čakala, da počisti za nami. Nina je tudi prespala eno noč z nami. Zjutraj smo se ji opravičevali za nočne motnje. Je rekla, da so bile to prijetne motnje v primerjavi z mladino, ki je večinski obiskovalec doma Trilobit. Povabila nas je, naj še pridemo. V dolino smo se spuščali po kopni cesti. Tisti trije »močni« ovinki so bili čez dan bolj grozni kot v petek ponoči. Ponoči se ne vidi vsaka nevarnost. In je počil lonec, pa je bilo naših vaj konec ... Aja, kje smo se smučali? Nikjer. Niti sankali se nismo. To samo tako rečemo, ker je ravno zima, ko gremo mi na intenzivne.

Sledil je pust. Kaj bomo? »Cigoni«. Vedno »obrški cigoni«.

Kaj bi delali? Pekli odojka in si napravili fešto na meji. Rečeno, storjeno. Ampak ... Pust vedno združi ljudi. Za cigane pa je to še posebej značilno. Vsak je lahko cigan. Vsakega smo veseli. Več nas je, bolj je veselo. Naslednje leto vas povabimo vse med nas. Tudi takrat bomo cigani. Dobimo se na pumpi, na pustno soboto. Tam si lahko nabavimo še cigarete, pa še kaj za pod zob ... Letos pa smo najprej poklicali Irfana. On je središki mojster za peko odojka. V soboto zjutraj sem mu dostavila očiščenega odojka. Drva pa sem pozabila. Sledila je dostava drv. Vmes si jih je izposodil pri Mareku. V petih urah peke se pokuri kar nekaj drv. Vsako leto pred pustom pokličem tudi Cirila. »Ciril, napiši, prosim, nekaj ...« je moja prošnja. On ima smisel. Smisel ima tudi Marinka in kaj doda. Vedno potrebujemo tudi muzikante. Letos sta se nam Aleš in Mitja izneverila. Rešil nas je Zvonko. S seboj je pripeljal še Janka. Seveda smo jima povedali, da cigani nimamo denarja, da bi jima plačali. Naš Janez pa igra samo za »fašenk«. Če igra dobro ali ne, se tako ali tako ne sliši. Za dodatek k muziki je poskrbela še Mihaela. Živa se je potrudila z napisi. Prikolico je posodil Toni, traktor pa Danilo. Imeli smo tudi vaškega mesarja za razkos odojka. Špela je mami vzela aronijin liker in prišla še z dvema ciganicama na »peciklni«. Imeli smo tudi nekaj izposojenih otrok. Od starta do cilja smo se imeli lušno. Bilo nas je sedemindvajset. Cilj je bil dosežen. Naslednje leto pa spet.

Obrški cigoni Šengenska fešta

*Itak zaj končno smo se včokali,
ka na meji namo več čez plot skokali.
Smo dugih trijesti let ob ograji živili,
se skrivali, švercali, švicali, čudili.*

*Beli cigoni z džipi, s kombiji, s traktori so šverc vršili,
mi pa peš s peciklni, kolcami, toligami ukrepali.
Se vozjo je cukar, les, pa kakši mrlič, živina,
na peciklni svinska al pa pernata crketina.*

*So v Brusli odločili, ka do žico na jug prestavili,
brigo pa strošek za šengen so Hrvati zadužili,
ka Srbe, Bosance, ostale Balkance, begunce,
migrante pa folirante na meji čoka Evropa.*

*Prinas pa s švercom ludi posel je provi,
se bovi žjim, ker mo več v petah kak v glovi.
A nede vam grotalo, nema tu Bog brata,
zaj pri nas na meji so Jelovica vrata.*

Letošnji »fašenk« v Središču ob Dravi

Središki »fašenk« ali 27. pustna povorka v organizaciji Turističnega društva Središče ob Dravi je letos zopet zaživela v polnem sijaju. Čeprav smo v letih 2021 in 2022 izvedli likovne natečaje s solo in z vrtcem, ki so bili dobro sprejeti in prav tako odmevni, je povorka v fizični obliki sicer zahtevnejša, vendar bolj zanimiva.

Ob 29 skupinah, ki so se predstavile, je vsaka po svoje vredna pohvale, saj smo si že vsi močno želeli veselega, navihanega, pisanega in igrivega vzdušja. Malo norčavosti se je že pogrešalo in to se je tudi videlo, saj so ob izjemnem obisku obrazi kar zažareli. Spremenili smo tudi traso povorke, ki je doprinesla h kakovostnejši predstavitvi skupin in samo upamo, da bo tradicionalna povorka v Središču tudi v bodoče v takšnem obsegu, tudi v organizaciji drugega društva.

Komisija je imela zahtevno delo, saj so bile razlike v točkovanju majhne, res pa je, da imajo vsake oči svojega malarja.

Pri skupinskih maskah brez vozil so bila prva tri mesta razdeljena tako: 1. Sladka stojnica – Pušenci, 2. Cekari – KUD Seljačka Sloga Nedelišče, 3. Macinski orkester – Udruga Maxinec, Macinec; vsi ostali so bili četrti in vsi so prejeli praktično in denarno nagrado.

Skupinske maske z vozili: 1. Primule iz Juršincev – KED Juršinci, 2. Pod obrškimi brajdami – Mladinsko društvo Obrež, 3. Obrški cigoni – Folklorna skupina Obrež; ostali dve skupini sta bili četrti, vendar prav tako nagrajeni.

Skupine iz vrtca: 1. Vidkovi krojači – Vrtec Kog in Miklavž, 2. Cigani – Vrtec Navihanček, skupina Radovedne bučke, 3. Piceki – Vrtec Navihanček, skupina Prijatelji; tri skupine so bile četrti in tudi nagrajene.

Šolske skupine: 1. Oblaki – 2. razred OŠ Središče, 2. Mavrice – 1. razred OŠ Središče, 3. Delamo snežaka – 3. razred OŠ Središče; šest razredov si je delilo četrto mesto in so prav tako prejeli nagrade, med njimi je bila skupina OŠ Stanka Vraza iz Ormoža – Kranjske čebelice.

Vsem nagrajencem čestitke za sodelovanje in popestritev dogajanja na središki povorki.

Zahvala vsem v organizacijo vpetim članom turističnega društva, središkim in obreškimi gasilcem ter redarski službi, ki so skrbeli za varnost in da je vse teklo po zadanih načrtih.

Zahvaljujemo pa se tudi za vso finančno in moralno pomoč donatorjem, darovalcem praktičnih nagrad in pokrovitelju – Občini Središče ob Dravi. Vse smo tudi omenili na prireditvi.

Naj bo v kraju več takšnih veselih, kulturnih, razpoznavnih dogodkov, ki se jih udeležujemo v čim večjem številu. Vsako društvo, ki prostovoljno dela, naj bo nagrajeno z našim obiskom.

Računovodski servis KSENJA

Ksenja Sever s.p.
Ljutomerska cesta 30
2270 Ormož
Tel.: 041 911 234

kjenja.sever3@gmail.com

Kmetija SEVER PERUTNINARSTVO

Miran Sever

Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji
Šalovci 42, Središče ob Dravi

Tel.: 02/719 13 94, Dragica: 030 292 183,
Miran: 041 724 363

Ana Munda, Godba na pihala Središče ob Dravi

Gremo naprej

Letos smo sezono začeli tako dejavno, kakor da bi želeli nadomestiti vse petke, ki smo jih v preteklih letih izpustili. Začelo se je na običajni januarski petkovi vaji. Iz šale o godbenikih – ribičih se je rodila ideja o pustni maski. Na naslednji vaji smo že razmišljali o tem, da morajo ribiči tudi nekaj uloviti, na tretji vaji pa je odločitev postala uradna. Za »fašenk« se bomo predstavili kot Krajski park Središče ob Dravi. V naslednjih tednih se je Orlana spremenila v ustvarjalno delavnico. Klarinete, flaute in trobente so zamenjale škarje in kupi blaga, saksofone so zamenjali čopiči in barve, tolkalci so v roke prijeli lepilo, baritonisti in basist pa so ugotavljali, kje bi lahko dobili pravo ladjo. Iz petka v petek je namesto not na notnih stojalih viselo vedno več pisanih ribic, zelenih žabjih krakov ter velika bobrova repa. Pustne maske so bile pripravljene. Potem smo ugotovili, da bi morali spet malo v roke prijeti svoje instrumente ter poskrbeti, da bomo na povorki kondicijsko pripravljene. Zato smo se skupaj s Turističnim društvom Središče od Dravi v soboto, 11. februarja, odpravili preko meje na *Nedelski fašnik* in izpilili repertoar. V Nedelišču smo se predstavili kot štiriperesne deteljice, saj smo naš enomesečni projekt želeli prvič pokazati v Središču. Že naslednjo soboto je v Središču potekala tradicionalna pustna povorka. Sedaj je naša ladja končno lahko izplula, zraven so bili ribiči, pisane ribice, žabe, bobra in štoklji. Samo za to priložnost je naš trobentač Simon Turk napisal priredbo

Godba na prireditvi Fašenk v Lotmerki

skladbe *Ribič, ribič me je ujel*, ki smo jo premierno izvedli na Trgu talcev v Središču. Nato smo svoje kostume pospravili, a ne za dolgo, saj smo se naslednji dan udeležili še *Fašenka v Lotmerki*, kjer smo za svoj kostum in predstavitev osvojili 2. mesto.

Najbolj pomembno pa je, da smo skozi te tedne ugotovili, da nas ne družijo samo glasba, temveč tudi prijateljstvo, ter kako pomembno je vztrajati in sodelovati, ker samo tako lahko dosežemo vse zadane cilje.

Jue vabimo

Ženska vokalna skupina Jua oziroma Juike, kot si same rade pravimo, smo v leto 2023 vstopile z željami, da bo tako naše, kot tudi vaše leto odeto v najlepše melodije na vseh področjih.

Pri najlepših melodijah, tistih za dušo, kjer lahko daste krila umu in polet domišljiji, pa vam lahko pomagamo me. Z velikim veseljem vam namreč napovedujemo naš koncert, ki ga bodo zaznamovale nežne in romantične skladbe. Letošnji koncert posvečamo prav posebni tematiki, ki nam je vsem zelo blizu, to je ljubezen. Naše glasilke pridno treniramo že od minule jeseni, po nekajletnem premoru pa smo se letos ponovno odpravile na intenzivne vaje, kjer smo v prijetnem ambientu ene izmed prekmurskih turističnih kmetij usvajale notne zapise in večglasne harmonije. Komaj čakamo, da z vami podelimo našo ljubezensko zgodbo skupaj z gosti, ki bodo večer naredili še bolj čaroben. Z nami bodo štirje mladeniči iz okolice Celja, ki ustvarjajo in delujejo pod imenom Kvartet Pušeljic in s svojimi glasovi naravnost pobožajo srce.

Dragi naši, občanke in občani, ljubitelji glasbe od blizu in daleč, vljudno vabljeni na naš koncert z naslovom »Kar izbralo je srce«, ki bo v nedeljo, 23. aprila 2023, ob 18. uri v Kulturni dvorani Sokolana (Središče ob Dravi). Obljubimo, da bo lušno! Vaše Juike

vabi na koncert z naslovom

KAR IZBRALO JE SRCE

Nedelja, 23. april 2023, ob 18. uri

Kulturna dvorana Sokolana, Središče ob Dravi

Z nami bodo tudi gostje
Kvartet PUŠELJIC

Vstop prost. Vljudno vabljeni!

ATBiro

ATBiro, projektiranje in inženiring, Boštjan ZOREC, s.p., Godeninci 2/a, SI-2277 SREDIŠČE OB DRAVI, tel: 031/379-485; www.atbiro-projektiranje.si; atbiro.projektiranje@gmail.com

IZDELAVA VSEH VRST PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA NOVOGRADNJE, PRIZIDAVE, NADZIDAVE, RUŠITVE IN LEGALIZACIJE VSEH VRST OBJEKTOV.

Pokličite nas, pošljite povpraševanje na elektronski naslov ali pa obiščite našo spletno stran in se prepričajte o naših referencah s področja izdelave vseh vrst projektne dokumentacije.

Kvalitetno in hitro izdelamo vse vrste projektne dokumentacije, izvajamo gradbeni nadzor, ter NE ZARAČUNAVAMO dodatnih svetovalnih storitev, glede arhitekturne zasnove oz. ostalih primerov svetovanja.

»Tudi predsednik Pahor je sedel v naši katrci«

S predsednikom Pahorjem in z ministrom Gašparšičem

Naš občan Franc Škrjanec je v letu 2023 prevzel že svoj četrti mandat na krovu Slovenske veteranske avto-moto zveze, kjer ima posebne zasluge za ohranjanje prometne tehnične dediščine v Sloveniji, kakor tudi širše, saj se ravno v zadnjem času ukvarja z zaščito tega področja tudi na območju držav nekdanje Jugoslavije. Profesionalno se ukvarja tudi z restavracijo vozil, natančneje angleških vozil tovarn MG in nemškega porscheja. Kot ljubitelj in poznavalec starodobnikov in tehnične zgodovine je poleg Društva starih vozil Središče ob Dravi zaslužen tudi za ustanovitev prvega kluba katrc v Sloveniji. S tem avtomobilom je opravil tudi odmevnih 7 odprav Moskva Tour. Je tudi pobudnik prve paradne dirke Slovenija Classic TT v Središču ob Dravi. Veseli smo, da si je kljub zasedenemu urniku, morali smo počakati, da se je vrnil iz tujine, vzela čas, da je z nami podelil delček svojega impresivnega znanja in življenjskega dela. Kljub temu, da je Franc kozmopolit, pa je v prvi vrsti predan Središčan. Res bi že bil čas za kakšno knjigo izpod rok odličnega sogovornika Franca Škrjanca.

Kako ste vstopili v SVAMZ in s kakšnimi izzivi ste se tam soočili?

Leta 2001 sem začel aktivneje sodelovati v zvezi kot član upravnega odbora, v zadnjih šestnajstih letih sem 6 let bil podpredsednik ter 10 let predsednik. Nešteto je bilo izzivov, ki smo jih po mojem mišljenju uspešno reševali, saj se kljub pretežno starejši populaciji članov članstvo vsako leto povečuje in pomlajuje, kar je odličen predznak za bodočnost. Kajti, če ne bomo imeli komu predati našega poslanstva, sta bila ves trud in znanje, ki sta bila vložena do sedaj, zastonj. Moramo pa se zavedati, da je to le en del tehnične zgodovine same države in smo ga dolžni ohranjati za bodoče rodove. Eden od velikih izzivov je bil tudi našemu narodu vcepiti ponos, saj je pri nas v Sloveniji zmeraj

prisoten nek kompleks in se zmeraj obremenjujemo s tem, kaj bodo rekli drugi. To se je zelo dobro videlo po osamosvojitvi, ko smo dobesedno podarjali več kot sto let staro masivno pohištvo, neprecenljive vrednosti, druge antikvitete, starodobno tehniko ter hitro kupovali iverico iz IKEE, ker je to pač moderno, kar so nam enostavno svetovali preko reklam ... Enako se je dogajalo tudi na področju tehniške dediščine. Po desetih do petnajstih letih izobraževanja in apeliranja se je na srečo miselnost pričela spreminjati. Ampak, na žalost, samo v naših krogih. Ko sem bil lansko leto nominiran za nagrado ICCOM v Brežicah, je bil predstavljen rdeč seznam predmetov, ki se ne smejo brez posebnega dovoljenja institucij prenesti izven meja držav. Na žalost je od razpada bivše države minilo skoraj 35 let. In točno toliko let je ta seznam prepozen.

Funkcija predsednika je zelo naporna, saj ste veliko na poti, veliko je koordiniranja na mednarodni ravni in potovanj. Kam ste nazadnje odpotovali in kaj se vam je najbolj vtisnilo v spomin? Kako potekajo priprave na takšne formalne dogodke? Koliko je teh obveznosti na letni ravni?

Res je, da je zelo naporno, ampak zaradi uspešnega delovanja zveze in tudi ugleda, ki ga imamo na mednarodni ravni, moraš na to pozabiti. Dostikrat mi kdo reče, kako mi je lepo, kaj vse vidim in doživim. Ampak to je samo ena plat medalje. Zadnjih nekaj let imam kar veliko predavanj po tujini, predvsem vzhodni Evropi. Pomagam pri usklajevanju zakonov in pravilnikov na ministrstvih za infrastrukturo in podobno. Letos sem že bil v R. Kosovo, BiH in na Hrvaškem in že naslednji mesec potujem spet v BiH na ministrstvo in na sprejem k novi predsednici Borjani Krišto. Seveda se je potrebno zelo dobro pripraviti, saj so specifične zelo različne, odvisno je od države do države, tako da je treba najprej zelo dobro preučiti njihove zakone ter v tem okviru najti najboljše rešitve. Zelo je odvisno tudi od samega voznega parka v državi. Tako so na primer v BiH vozila, ki so pri nas že starodobniki, še v normalnem prometu. Največji problem pa je, da od tebe nekako zmeraj želijo najboljše odgovore in rešitve. Tako da v povprečju je sigurno mesečno eno potovanje v tujino, domače obveznosti pa so vsak vikend in seveda tudi med tednom (razni sestanki). Lahko se samo zahvalim družini, ki mojo odsotnost tolerira in me tudi podpira. Seveda je spominov zelo veliko, zato sem v sebi začel razmišljati o knjigi svojih spominov, saj ko človek obiše vse svetovne in evropske prestolnice, muzeje, sprejeme, druženja z diplomati, ministri, s predsedniki držav, generalne skupščine FIVA, ostala dogajanja, povezana s starodobniki, od ekologije, pritiskov avto lobijev ... bi imel verjetno kaj napisati.

Pariz, 2016

Na katere projekte ste v času, ko ste na krovu SVAMZ, najbolj ponosni? Izpeljali ste kar nekaj odmevnih predstavitev, iz polpretekle zgodovine imamo tudi slovenske avtomobile, motocikle ipd. Običajno ob tehnični zgodovini pomislimo samo na slavni Tomos in Pucha, vendar imamo v slovenski zgodovini za ponuditi dosti več – lastne inovatorje, konstruktorje ...

Mednarodno odmevnih projektov je zelo veliko. Predvsem se tudi trudimo, da popravimo storjeno škodo predvsem domačim inovatorjem, konstruktorjem. Malokdo ve, da je Stanko Bloudek skonstruiral in izdelal prvi slovenski avtomobil »Triglav«. Potem je tu Mariborčan Hinko Čerič. Izumitelj oz. konstruktor prvega slovenskega 350 ccm motocikla »Pohorec« ter konstruktor Tomosovih dirkalnikov s svetovnimi rezultati. Premalo vemo o tovarni »Cimos« Koper, ustanovljeni v sodelovanju treh blagovnih znamk (Citroen, Iskra, Tomos), današnjem Revozu, v začetku Litostroju (kjer so se izdelovali prestižni avtomobili Renault 16), naslednica Litostroja je bila IMV Industrija motornih vozil Novo mesto, kjer so se izdelovale katrce. Tu je še mini avto mopi, ki je bil narejen s slovenskim znanjem za učenje pionirjev voznških veščin na področju bivše Jugoslavije v šestdesetih letih. Sledi legendarni Tomos Koper, katerega mopede so izdelovali tudi na Nizozemskem. Večina Nizozemcev sploh ne ve, da je to slovenska tovarna in tehnologija, saj so si jo zaradi kvalitete in svetovne slave mopedov kar prisvojili. Tako kot 90 % Slovencev ne ve, od kod ime Tomos Koper (v začetku je bila tovarna načrtovana v Sežani, ime pa je prišlo iz kratice Tovarna Motorjev Sežana). Tu je še mariborski TAM, pa BELT Črnomelj, tovarna traktorjev Štore ... Seveda bi takih primerov bilo za polno Sredico. Ravno zato se Slovenska veteranska avto-moto zveza maksimalno trudi ter objavlja strokovno zgodovinske članke v naši reviji, izdaja knjige, biltene in še bi lahko našteval. Seveda pa organiziramo tudi dogodke s samimi vozili. Slovenska tehnična zgodovina je zelo bogata, ampak na žalost premalo prepoznavna. Zato jo želimo za vsako ceno ohraniti z dokazili v pisni obliki. Je pa tudi res, da ogromno podatkov črpamo iz centralnega arhiva v Beogradu, saj je po dobri stari slovenski navadi zelo malo dokumentacije ohranjene v Sloveniji.

Ste tudi aktualni predsednik Društva starih vozil Središče ob Dravi. Društvo je poznano najbolj po znamenitih odpravah Moskva Tour, ki so vas vodile do in še dlje od Moskve. Od simpatične ideje s prijatelji na kavi, do realizacije tako resnega in zahtevnega projekta, ki je bil tudi medijsko zelo odmeven. Kakšni so spomini na odprave Moskva Tour in zakaj so se zaključile leta 2017? Ali bi še ponovili kdaj – zakaj da, zakaj ne?

No, DSV je izpeljal kar nekaj zahtevnih projektov in tudi lansko leto smo se udeležili kar nekaj mednarodnih relijev (Srbija, Hrvaška, BiH, Madžarska) pa tudi štirih slovenskih. To je seveda v domačem kraju nepoznano, pa čeprav nastopamo kot DSV Središče ob Dravi, saj so prireditve zunaj našega kraja in države, katerih se vsako leto redno udeležujemo. Normalno pa je Moskva Tour imel neverjetno mednarodno medijsko odmevnost in smo bili dobesedno pionirji takih potovanj po Ruski Federaciji. Ko se spomnim, kako težko je bilo priti do viz. Vizni režim sploh ni predvideval izdajanja viz za taka potovanja, predvsem s starodobniki po ruskih prostranstvih. Zahvaljujoč podpori obeh diplomacij, smo dobivali kaj kakšne vize, potem so prišle vize diplomatskega sodelovanja in če se dobro spomnim, nekje leta 2017 so Rusi dejansko uvedli vizo za avto turizem, zaradi naših odprav. Moram pa povedati, da je kar nekaj slovenskih manjših odprav po Moskva Tour zapeljalo po Rusiji. Spomini vseh udeležencev na ta ekstremna potovanja so neponovljivi in seveda bi jih rade volje vsi ponovili. V mislih imaš pred sabo gromozansko državo z 12 urami časovne razlike, ki je sestavljena iz 21 republik, ne vem kolikih oblasti, v kateri živi čez sto različnih narodov in vseh mogočih veroizpovedi, kjer je šamansko zdravljenje popolnoma normalno, kjer so vremenski ekstremi – od zime z več kot minus 60 stopinjami na severu in na jugu s puščavo s plus 48 stopinjami, s kamelami in z ekstremno puščavo, kjer narodi živijo v jurtah kot nomadi, na drugi strani pa super moderna mesta, potem pa tipično rusko podeželje z lesenimi hišami ... In to je eno naravno in kulturno bogastvo, ki je vse udeležence odprav tudi najbolj privlačilo. Ne vem, če si to lahko naši bralci sploh predstavljajo, saj to največjo državo poznamo zelo malo ali skoraj nič, povrh vsega pa je zmeraj bila predstavljena z negativnim predznakom.

V družbi nagrajencev Tima Gajserja in Uroša Langerholca

Vzrok prenehanja odprav je bil zdravstvene narave. Seveda je prisotna želja, da se mogoče organizira še kakšna odprava. Videl sem ogromno: od Sibirije, Arktike, pa do vročega juga, nepreglednih njiv, kjer potrebuješ en dan vožnje, da prevoziš polje pšenice, pa dva dni, da se prebiješ skozi stepo in da prideš do civilizacije ... No, je pa še ostalo ogromno za videti in raziskati.

Borut Pahor je ponovno nekoliko populariziral Renault 4 – katrca, ki je bila nekako grdi raček med vozili. Od kdaj ste vi ljubitelj katrc in koliko km je naredila vaša rdeča katrca, ki je nabrala resno število km po svetu? Bila je tudi že razstavljena kot eksponat.

Katrca je v svetu zelo priljubljen avtomobilček. Francozi okrog 30 let organizirajo dobrodelen reli Pariz–Maroko, ki se ga udeleži več sto katrc. No, moram povedati, da je naš bivši predsednik Pahor sedel v naši katrci leta 2017, ko sva se z ženo vrnila iz Dagestana in Čečenije. Seveda pri nas v Sloveniji katrca ni bila nekako nič posebnega, saj so se izdelovale v Novem mestu. Na mojo pobudo smo tudi ustanovili Katra klub v mestu proizvodnje tega avtomobilčka. Če sem iskren, sem za prvo odpravo imel pripravljen ford escort, letnik 1973. Mislim, da bi bilo zelo neumno na prvo tako zelo medijsko podprto potovanje iti z neslovenskim avtom. Prevoženih ima čez 340.000 km in jo sedaj pripravljam po šestih letih »lenarjenja« za potovanje letos jeseni v Grčijo na generalno skupščino FIVA. Seveda upam, da mi bo uspelo in to bo spet ena odlična promocija Slovenije in seveda domačega kraja. Res pa je v tem času, ko je bila malo upokojena, bila na številnih razstavah, ne zaradi lepote, ampak njene vzdržljivosti in zanesljivosti na ekstremnih potovanjih. Sedaj bo malo drugačna, saj sem moral vse nalepke z dosedanjih potovanj odstraniti. Bile so preperle in dotrajane.

Kateri je bil vaš prvi avto in kako se je začela ljubezen do vozil oz. do starih vozil? Kateri starodobnik bi si vi osebno želeli v svoji zbirki in zakaj?

Prvi avto je bil fičo. Mislim, da je to nekako standardni začetek mladih voznikov v mojih časih. Da bi bil fičo »ta pravi«, je moral takrat imeti skoraj 2 metra dolgo pleksi anteno, pritrjeno na zadnjem odbijaču. Zadnji pokrov motorja je bil malo dvignjen s posebnim doma izdelanim nosilcem (imitiranje Abartha), če pa si imel še športni volan, avto radio vgrajen v dodatno srednjo konzolo, meglenke in še kakšen števec obratov, si bil car. Lita platišča pa smo le lahko opazovali v Italiji, ko smo »švercali« kavbojke iz Trsta. Smo pa našli druge rešitve za platišča, tako da smo kovinska razširili in spremenili ET, da so bila zelo športna, »dirkalna«. Žal, mladi danes ne morejo tega razumeti. Ljubezen do avto-moto tehnike se je začela že v osnovni šoli. Seveda so me že veliko prej navdušile tehnične rešitve in natančnost očetovih že takrat zelo starih čevlarskih šivalnih strojev. V družinski zbirki vozil jih imamo kar nekaj in globoko upam, da se ne bo več povečala, ker ni prostora. Seveda pa bom še naprej zbiral ostale

SVAMZ

manjše tehnične stvari in prevozna sredstva, uporabljena v naši okolici.

Kot vemo, ste lastnik fascinantne zbirke tehnične zgodovine, pa tudi središke zgodovine. Kaj bi veljalo izpostaviti iz obeh zbirk, na kaj ste najbolj ponosni?

Sem velik lokalpatriot, zato sem vesel, da imam predmete, vezane na Središče in njegovo zgodovino, natančneje središko občino. Med zbirko se nahaja tudi kolo tandem, domače izdelave fotografa Rudeka Rakuše iz Obreža. Zelo so zanimive registrske tablice in hišne številke iz časa kraljevine, nemške okupacije in Titove Jugoslavije ... Ponosen pa sem, da mi jih je uspelo ohraniti, pravzaprav rešiti pred uničenjem in vse to bo ostalo za poznejše generacije, kar je najpomembnejše.

Vemo za vsaj dve vaši neuresničeni želji, ki zaenkrat še ostajata neuresničeni. Raziskati zgodovino avtomoto društva, ki je delovalo v Središču nekoč, ter muzej tehnične zgodovine v Središču ob Dravi.

Res je, da sem nekaj let neuspešno raziskoval zgodovino AMD Središče. Je pa res, da je delovalo v našem kraju tudi DLT (Društvo ljudske tehnike), kar sem odkril med tem raziskovanjem. Iz časa AMD pa je vseeno ostalo ohranjenih vsaj nekaj fotografij aktivnosti društva, ki so v lasti srediških družin. Boleče in žalostno pa je, ko mi Silvin Vesenjaka s Ptuja (bratranec Alojza Vesenjaka iz Obreža) pošlje diplomu svojega očeta, ki jo je prejel od Društva ljudske tehnike Središče ob Dravi. Še zdaj ne morem dojeti, zakaj se v našem kraju tako malo da na lastno lokalno zgodovino. Očitno tisti rek o »Srjancih«, da smo sami »zose«, ne drži. Ne glede na komentarje bralcev Sredice si upam trditi, da če ne spoštujete svoje zgodovine, se moraš bati za prihodnost in o tem moramo resneje razmišljati. Zelo pa sem vesel, da nisem osamljen s takim razmišljanjem in sem globoko prepričan, da bo Središče nekoč dobilo muzej tehnične zgodovine. Tudi za vse projekte, ki sem jih pripeljal v domači kraj, je bil edini razlog promocija Središča. Čeprav pri nekaterih več ne sodelujem, globoko upam, da se bodo obdržali v domačem kraju.

V okviru letošnje 750-letnice omembe Ormoža bo v Ormožu že drugič zapored v vaši organizaciji potekala vrhunska prireditev za Naj starodobnika

Slovenije po vzoru prireditev Concours d' Elegance, ki so v svetu znane kot najbolj prestižne prireditve v svetu avtomobilskih starodobnikov. Kaj si lahko obetamo letos, kdo pride, kaj bomo videli?

Pri odločitvi za Ormož je odtehtala lokacija in velika podpora župana, g. Danijela Vrbnjaka. Seveda tudi Zavoda za turizem kulturo in šport Občine Ormož. V načrtu je bilo več lokacij po Sloveniji, ampak nekako je prevladala želja, da taka pomembna prireditev ostane v domačem kraju. Ormoški grad z grajsko pristavo in okolico je kot naročen za takšen dogodek. Prestižna mednarodna prireditev izbor Naj starodobnika Slovenije v enajstih kategorijah bo potekala v soboto, 10. junija. Lanskoletni izbor je dvignil kar nekaj prahu, tako da imamo že danes preveč vozil, prijavljenih za predizbor, ki bo v aprilu. Več kot očitno je, da je Sloveniji manjkala tako prestižna prireditev. Letos imamo še atraktivnejše avtomobile, več poudarka na glamurju, obiskali nas bodo številni visoki gostje iz politike, diplomacije, kulturna komisija FIVA, podpredsednica in predsednik FIVA. Starodobni avtobus iz petdesetih bo vozil nastopajoče in tudi obiskovalce po krajinskem parku Jeruzalem, prisotne bodo vinske kraljice, kulinarika, degustacije, hostese, dobrotelost ... Dejansko vrhunška podoba Concours d' Elegance.

Intervju nastaja v času pred 67. občinskim praznikom. Lani ste prejeli najvišjo nagrado med podeljenimi občinskimi priznanji, in sicer bronasto plaketo za svoje zasluge v lokalnem okolju. Kakšni so bili občutki in kaj bi sporočili našim bralcem za konec?

Ne glede na veliko število priznanj, ki sem jih prejel v Sloveniji in tujini, zadnje v Republiki Kosovo, ima domače priznanje vseeno popolnoma drugo težo. Človek je ponosen, da tudi v lokalnem okolju prepoznajo vsaj delček njegovega dela. Razumem, da mnogo ljudi ne ve in ne razume mojega dela, saj je lokalna sredina fokusirana popolnoma drugam in ima popolnoma druge poglede. Zato je verjetno tudi obrazložitev za moje priznanje na lanski podelitvi bila tako skromna.

Zelo dobro sem seznanjen, koliko predmetov je izpuhtelo iz domačega kraja, zato naprošam spoštovane občanke in občane, da preden so odločijo zavreči ali dati oz. prodati nekaj nekam iz domačega kraja, da me kontaktirajo in sigurno bomo skupaj našli najboljšo rešitev. In tudi vsem polagam na dušo, da ima naš kraj prebogato zgodovino vse od rimske dobe, bogastvo naravnih lepote, legendarne Drave, splavnice, odličnih telovadcev itd., zato smo lahko samo ponosni na okolje, v katerem živimo. Je pa res, da bi vse te danosti mogoče lahko boljše izkoristili.

Miša Pušenjak

Delo na vrtu v aprilu

Pomlad se počasi, a zanesljivo ponovno vrača v naše kraje

V zadnjih letih se le redko srečujemo s pravo pomladjo, saj zima kar na hitro preskoči v poletje. Prav ta prehod pa je potreben, da ne prihaja do pozeb. Pa vendarle, pred nami je mesec, ko se delo tudi na prostem začne na veliko. Prav zaradi nepredvidljivega vremena z delom na prostem ne bi smeli začeti prehitro, a očitno vrtničkarjev nič ne ustavi. Ko jih začnejo srbeti prsti, se ne glede na posledice, spustijo na delo v vrtu. Tako je danes, čeprav bi jaz svetovala, da se delo šele komaj prične, verjetno zunaj posajeno in posejano že vse, kar pričakujemo v aprilu, v rastlinjaku pa že čakajo tudi sadike. Kljub temu si bom drznila opozoriti na nekaj pomembnih podrobnosti, ki lahko poleti močno vplivajo na pridelek in zdravje naših rastlin.

Z delom začnemo, ko se zemlja dovolj ogreje

Na začetku življenja rastlin se mora dovolj razviti koreninski sistem, da bo rastlina celo življenje lahko našla dovolj hrane in vode. Korenine potrebujejo toploto, da se res lepo, enakomerno in dobro razvijejo. Osnovno hranilo, ki ga v tem trenutku potrebujejo, je fosfor. Tega pa na primer toploljubne plodovke ne sprejmejo, če zemlja nima vsaj 15 stopinj. In ja, napisala sem zemlja. Najpogosteje namreč pozabljamo, da sejemo in sadimo v zemljo, ne v zrak. Posledica hitenja je pogosto ta, da se v premrzli zemlji korenine ne razvijejo toliko, kot bi se lahko. Potem pa rastlinam poleti močno nagaja suša. Če pa manjka vode, manjka tudi hrane, saj rastline hranila sprejemajo v talni

MIŠIN ZELENI VRT

raztopini. Samo upam lahko, da letos ne bo hujšega, kar se tiče vdorov hladnega zraka in pozebe, saj je veliko krompirja v tem času že v zemlji. Vedite pa, da so prvi kalčki na krompirju izredno pomembni, prav ti namreč dajo najbolj zdrave rastline in najbolj pravilno razmerje med številom in kvaliteto ter velikostjo gomoljev. Spomladi torej še vedno velja, da s setvami in sajenjem ne hitimo.

Zemlja ob pričetku del ne sme biti premokra

April je za vse, ki uživamo v delu na vrtu, najlepši mesec. Včasih kar ne vemo, kje bi se lotili dela. Če smo koristno porabili dolgo zimo, ki nas kar ni hotela zapustiti, potem imamo že pripravljen načrt, kaj in kam bomo letos posejali ali posadili na vrtu. Z njim bo razporeditev dela veliko lažja. Najprej seveda poskrbimo, da bodo gredice pripravljene za setev in presajanje. Počakamo, da se zemlja dovolj osuši. Če hodimo in tacamo po mokri zemlji, jo zelo zbijemo. V zemlji zmanjka zračnih prostorov. Brez zraka pa tudi v zemlji ni življenja. Šele živa bitja v njej jo namreč naredijo prijazno in gostoljubno za naše rastline. Sicer pa tudi korenine potrebujejo zračno zemljo, da se lahko razširijo in poiščejo dovolj hranil.

Mnogi se sprašujejo, kdaj je zemlja dovolj suha za obdelavo. Najlažji odgovor je, da je to takrat, ko polovica gredice spremeni barvo iz temne (moke) v svetlejšo (suho) in se prst ne prijemlje več na orodje. Takrat gredice poravnamo, da

upočasnimu uhajanje vode, ki nam jo je podarila podaljšana zima.

Ob pripravi zemlje lahko v tla še zadelamo zrel in preperel kompost, kupljena organska gnojila, hlevski gnoj pa le, če je res star in preperel. Spomladi ne apnimo, saj lahko apno rastlinam prepreči dostop do ostalih hranil.

Setev na prosto

Veliko bolj prijetno opravilo kot priprava zemlje je prav gotovo setev. Za večino navdušenih vrtničarjev je to tudi najljubše opravilo. Na prosto sejemo, šele ko se zemlja dovolj ogreje. Pri tem morate upoštevati, da se zemlja počasneje segreva kot ozračje. Najpočasneje se segrevajo težja in vlažna tla, peščena in suha zemlja pa je hitro dovolj topla za setev prvih vrtnin.

A prve zelenjadnice, kot so solata, grah, bob, kreša, rukola in mesečna redkvice, so pri vas zagotovo že v zemlji. Korenček in peteršilj potrebujeta za dovolj uspešno kaljenje vsaj 10 stopinj, zato s setvijo obeh še vedno ne hitite. Nikar tudi ne računajte, da pokrivanje setev z agrokoprenami pomaga pri segrevanju zemlje. Mnogi menijo, da pomaga pokrivanje z agrokopreno. Pa ni tako. Zemljo segreva sonce, oziroma pravilneje rečeno, sonce segreva zrak v zemlji, posredno pa ta zrak počasi, a zagotovo segreva tudi zemljo. Agrokoprena samo preprečuje ponovno ohlajanje. Zaradi nje pa se zemlja nič hitreje ne segreva, zato njeno spomladansko delovanje pomeni morda le za stopinjo ali dve toplejšo zemljo. Jeseni, ko je zemlja ogreta, pa seveda lahko premaga tudi 5 stopinj razlike med zrakom zunaj in pod kopreno. Zemlja se segreje samo pokrita s prozorno folijo. Tudi nakaljen zgodnji krompir dajte v zemljo šele, ko se ta ogreje na 8 do 10 stopinj, vsekakor pa ima spomladi koprena drugo vlogo. Predvsem pomaga, da se zemlja tudi ne izsušuje hitro in zato majhno, drobno seme varuje tudi pred ptiči, ki jim seme tekne.

Ko se dan še podaljša in se zemlja še nekoliko ogreje (vsaj 15 stopinj), je čas, da posejemo tudi nizek fižol. Kaljenje graha, fižola in boba bo hitrejša in enakomernejša, če seme čez noč namočimo. Visokega fižola pa ne sejemo zgodaj, saj zaradi hitre setve ne bo nič zgodnejši. Cvetenje se prične vedno, šele ko se dan dovolj skrajša. V dolgem dnevu žene samo listje in vitice, ki pa kasneje povzročajo več bolezni, če je tega preveč. Proti koncu meseca sejemo tudi blitvo in rdečo peso. Čeprav si nista nič podobni, sta sorodnici, zato naj ne rasteta skupaj. Ker pa imata obe radi soseščino nizkega fižola, jih lahko na gredici kombiniramo.

Izbira sort solate

Prva solata pri vas zagotovo že raste. Svetujem vam, da v mejnih vremenskih razmerah raje sadite sadike, spomladi jih kupite, od zdaj naprej pa ni težava, da si jih ne bi vzgoji sami. Tudi izbira sort za spomladanske setve je pomembna. Posebej solate so tiste, pri katerih moramo biti pozorni prav na to, katere sorte posejemo spomladi, poleti ali v jeseni.

Spomladi sejemo:

- mehkolistni sorti atrakcijo nekje do konca aprila in majsko kraljico do sredine aprila;
- krhkolistne sorte, ki jih sejemo spomladi, pa so rumeno zelena braziljanka, temno zelena posavka, rahlo pegasta vegorka in novejša slovenska sorta bistra, ki ima svetlo zelen list z rahlo rdečkastim robom. Najnovejša pri nas pa je belokriška, sorta, ki uspeva v vseh letnih časih, a je najboljša ravno spomladi. Ne pozabite, da so to slovenske sorte, zato so skromnejše in bodo veliko lepše uspevale, če zemlja ne bo preveč

pognojena. Lahko jih sejete ali sadite na gredice, ki ste jih gnojili s hlevskim gnojem v prejšnjem letu, ne pa lani v jeseni;

- Seveda pa kljub ljubezni do domačih sort ne smem pozabiti dveh odličnih tujih sort. Prva je canasta. Gre za odporno glavno sorto, ki ima liste rdečkaste tam, kjer nanje sije sonce, v notranjosti pa so zeleni, a prav zato je skleda nabrane solate lepo pisana. Druga njena dobra lastnost pa je, da je polži nimajo preveč radi. Druga sorta, ki ni domača, a je odlična, ker jo sejemo kot berivko in dobimo hitro in na enostaven način dober pridelek, prav tako pa jo v bistvu lahko režemo v vseh stadijih do popolne zrelosti, pa je seveda že poznana gentilina. Ne naredi glav, a njena rozeta se polni z listi ves čas, prav to pa nam omogoča, da jo režemo, kadarkoli jo potrebujemo. Še ko uhaja v cvet, jo lahko porabimo. Pri tem pa seveda ne smem pozabiti še ene domače sorte v tem tipu, to je mima. Sejemo jo še zdaj v aprilu, potem pa ponovno avgusta, saj jo poletna vročina prehitro potisne v cvetenje. Je odličnega okusa, list pa je krhek in ne pretrd.

Da bodo rastline zdrave, jih sejemo ali sadimo dovolj daleč narazen

Solato in druge vrtnine sejemo vedno v vrstice, tudi solato berivko. Tako bo obdelava tal, preganjanje plevelov in seveda rahljanje veliko lažje. Če želite zdrave rastline, potem morajo biti vrstice dovolj narazen. Rastline, ki se preveč tiščijo skupaj, hitro napadejo glivične bolezni. Tako sadimo ali sejemo mehkolistno solato 30 centimetrov narazen, krhkolistno solato pa vsaj 35 centimetrov narazen. Ker nam na vrtu vedno primanjkuje prostora, lahko vmesni prostor med vrsticami solate izkoristimo za setev mesečne redkvice, rukule ali kreše, ki jih hitro pospravimo.

Nizek stročji fižol sadimo vsaj 40 centimetrov narazen. Tako nizek fižol kot tudi bob lahko posadimo med grebene krompirja, seveda šele takrat, ko ga ognemo in okopljemo. Fižol in bob s pomočjo simbiotskih bakterij na koreninah »pridelata« dovolj dušika za svojo rast, veliko ga ostane tudi za sosednji krompir. Ko pobereмо stroke fižola ali sveža zrna boba, rastlin ne populimo, ampak jih porežemo. Bakterije na koreninah tako še nekaj časa živijo in »hranijo« krompir. Pred koloradskim hroščem bo krompir branila vsem dobro poznana enoletnica ognjič, zato ga le posadite nekaj ob robu gredice. Talnim škodljivcem pa zelo smrdijo korenine žametnice ali tagetesa. Ker pa jo imajo izredno radi polži, jo v zadnjih letih raje zamenjajte s kapucinkami. Obe cvetlici s svojo živo barvo cvetov tudi v deževnem vremenu prineseta sonce na vrt, privlačita mnoge koristne žuželke, ki nato na vrtu pomagajo pri zatiranju listnih uši, pršic in resarjev.

V aprilu nam torej dela ne zmanjka, običajno imamo kar premalo časa. Začetek aprila je skrajni čas za sajenje čebulčka, za jari česen je skoraj prepozno, ne pozabite pa tudi na por. Ta uspešno zamenja čebulo za tiste, ki imajo z njo težave zaradi razdraženega želodca. Izkoristite vsak lep dan, vendar v začetku ne pretiravajte z delom. Ne pozabite – vrtniček imamo zato, da se na njem sprostimo in vsaj za nekaj časa pozabimo na vsakdanje težave in probleme v službi. Boleča hrbtenica in žuljave roke pa niso to, kar si želimo, zato začnimo počasi in naredimo vsak dan nekaj, da nam bo delo na vrtu v veselje. Ne pozabite k delu pritegniti tudi otrok. Že najmlajši vam lahko pomagajo. Njihovi drobni prstki bodo lažje posejali drobno seme. V stiku z naravo in ob opazovanju rastlin bodo dobili tudi občutek za dobro in lepo, ki jim ga televizija in računalnik ne podarita.

Polona Rotar Marčec

Utrinki iz vrtca

Čeprav nas toplo pomladno vreme že kliče v naravo, smo se spomnili dejavnosti, ki smo jih izvedli v zimskih mesecih.

- V ponedeljek, 5. 12. 2022, nas je obiskal Miklavž s svojim spremstvom. Ta se je z otroki pogovoril in jim razdelil sladka darilca, parkelj pa je vsem otrokom simbolično razdelil še šibe. Pri izvedbi miklavževanja v vrtcu so nam pomagali posamezniki iz Gledališke skupine KD Obrež.
- V garderobi vrtca smo vzgojiteljice uredile božično-novoletni bazar z izdelki otrok in vzgojiteljic. Z izdelki na svoji stojnici smo sodelovali tudi v telovadnici šole na šolskem bazarju.
- Otroci skupine Pedenjped so v predprazničnih dneh spoznavali okuse v kuhinji. Spekli so okusne medenjake in palačinke. Imeli so ples v pižamah.
- V skupini Lunice so se igrali Indijance.
- Vse skupine otrok sta obiskali knjižničarki Simona in Špela iz Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož, ki sta nam s senčnimi lutkami predstavili pravljico **Zverjasec**.
- V sodelovanju z Občino Središče ob Dravi in OŠ Središče ob Dravi smo izvedli novoletno obdarovanje otrok v Sokolani. Dedek Mrzaj je razveselil otroke našega vrtca ter otroke, ki ne obiskujejo vrtca in so rojeni v letih od 2017 do 2021, pa tudi učence 1. razreda OŠ Središče ob Dravi. Gledališka skupina KD Obrež je pripravila predstavo **Zmeda in Zmrda odkrivata Slovenijo**.
- Skupini Radovedne bučke in Pedenjped sta za Radio Prlek iz Ormoža posneli oddajo **Male nogice**.
- Na prvi zimski dan so nas obiskali dijaki in dijakinje Gimnazije Ormož, programa predšolska vzgoja. Za nas so pripravili igrano zgodbo **Božičkova prigoda**.
- Pripravili smo si kino dan v vrtcu. Mlajši otroci so si ogledali risanko z naslovom **Pika in božična smrečica**, starejši pa sinhronizirano barvno risanko **Nodi reši božič**. Manjkali nista niti pokovka in obvezna kino vstopnica ob vstopu.
- V skupini Radovedne bučke so imeli prednovoletni ples.
- Otroci skupin Radovedne bučke in Pedenjped so sodelovali na natečaju Reciklirane kuharije projekta Eko vrtec. Radovedne bučke so pripravile »zemeljščak«, Pedenjpedi pa »tikvin burger«, s katerim so se uvrstili med 20 zmagovalnih receptov.
- V začetku januarja smo imeli v telovadnici osnovne šole skupne igre. Ker zunaj ni bilo snega, smo si ga

UTRIP V VRTCU IN ŠOLI

ustvarili sami in se med drugim tudi kepali s časopisnim papirjem.

- Skupine Bibe, Radovedne bučke in Pedenjped so sodelovale v projektu Sobivanje. Na temo decembrskih dobrih mož so otroci risali in se pogovarjali o praznovanju z babicami in dedki.
- Skupini Prijatelji in Radovedne bučke sta imeli pravljíčno uro, ki jo je pripravil knjižničar Tomaž iz OŠ Središče ob Dravi. Pripravil je dve pravljici: **Veš kaj, očka?** in **Nikovo jajce**. Na koncu smo ob pogovoru prišli do skupnega mnenja, da so naši očetje in mame najboljši.
- Razveselili smo se prve predstave gledališkega abonmaja v izvedbi Gledališča Smejček. Ogledali smo si predstavo z naslovom **Čarodejka Binka in njena velika čarodejska predstava**.
- V okviru projekta **Pomahajmo v svet**, v katerem sodeluje skupina Pedenjped, so opravili prvi klic s sodelujočim vrtcem. Letos mahajo v vrtec v **Kauno lopšelis-darželis Malūnėlis** v Litvo. Prvi video klic je bil namenjen medsebojnemu spoznavanju.
- Otroci skupine Pedenjped so sodelovali v nagradnem natečaju podjetja Fagus in izdelali praznične smrekice. Od podjetja Fagus so prejeli lepa darila, za kar se jim prav lepo zahvaljujejo.
- V skupini Prijatelji so se v mrzlem zimskem mesecu pogovarjali o preživetju ptic pozimi. Iz recikliranega materiala so izdelali ptičje hišice, vanje nasuli semena in jih postavili na okenske police igralnice.
- Ker bodo otroci skupine Pedenjped in nekaj otrok skupine Radovedne bučke kmalu postali prvošolčki, jih je obiskala svetovalna delavka Nina. Pripravila jim je delavnico na temo **Šola in prvi šolski dan**.
- V januarju smo vsak petek imeli dan brez igrač. Sledila je igra in ustvarjanje z nestrukturiranim materialom. Z materiali, ki smo jih imeli na voljo, smo ustvarili tudi kar nekaj izdelkov v okviru projekta Erasmus+ **Obvodna pedagogika** (tema: Turizem in prosti čas). Igrali smo se in ustvarjali vsak petek z drugim materialom, ki smo si ga skupine med seboj menjavale.
- Pred vstopom v igralnico skupine Pedenjped in kasneje v garderobi vrtca smo vzgojiteljice pripravile razstavo izdelkov otrok oz. stojnico, ki je nastala v okviru Projekta Erasmus+ **Obvodna pedagogika** (tema: Turizem in prosti čas).

- Obeležili smo slovenski kulturni praznik (Prešernov dan). V torek, pred dnevom kulture, smo si pripravili pravo kulturno uro v igralnici Pedenjpedov. Prisluhnilo smo slovenski himni Zdravljica. Sledili so nastopi vseh petih skupin. Tako v vrtcu navajamo otroke, da je kultura tudi prisluhniti prijatelju, zapeti in zaigrati pesem, zaplesati ples ... Spoznali smo pomen kulture in kulturnega vedenja.
- V petek, 10. 2. 2023, smo vzgojiteljice za otroke pripravile dan pravljic. Vse dopoldne smo se družili po igralnicah in si tako ogledali tri različne zgodbe: **Izgubljeni pingvinček**, **Dva snežaka in Pikapolona reši pust** s superjunakinjo Pikapolono.
- Na ponedeljkov popoldan smo vzgojiteljice za otroke in starše pripravile Škratov pohod z lučkami.
- Februarja so skupini Radovedne bučke in Pedenjped ter 1. razred izvedli sodelovanje oz. druženje. S

knjižničarko Simono so izvedli pravljico uro o pustu.

- Skupina Radovedne bučke je obiskala šolsko knjižnico v OŠ Središče ob Dravi. Knjižničar Tomaž jim je razložil, kako iščemo knjige, in prebral zgodbo o pilotu Petru, ki je rad pomagal.
- Izvedli smo veliko pustnih dejavnosti: tedensko maskiranje, sodelovanje na karnevalu na pustno soboto, fotografiranje v pustnih maskah, pustni ples, dramsko igro **Bobek krofek**, ogledali smo si kurente pred občinsko stavbo in mimohod mask, obiskali so nas klovni iz skupine Bibe.
- Ob pomoči ge. Irene Pajek smo opravili zimsko rez vinske trte.
- Otroci pred vstopom v šolo so opravili plavalni tečaj v bazenu pri Gimnaziji Ormož.

Helena Pajek, Katja Volgemut

Obvodna pedagogika

V vrtcu razvijamo nov pedagoški projekt, ki predstavlja inovativnost na področju pedagogike. Projekt **Obvodna pedagogika** smo začeli razvijati v šolskem letu 2021/2022. Zanj smo se odločili zaradi odlične geografske lege našega vrtca. Ob našem kraju teče reka Drava, ob kateri najdemo najlepše ohranjen poplavni gozd v Sloveniji. Zaščiten je kar z dvema projektoma, in sicer z evropskim projektom *Natura 2000* in kot krajinski park.

S projektom želimo doseči večjo aktivnost v naravi, spoznavanje obvodnega in vodnega življenja, kulturne in naravne dediščine našega kraja, vrst kmetijstva, ki jih najdemo v bližnji okolici, raziskovanje obrežja, mokrišč, potokov, ribnikov, iskanje bobrovih bivališč, zaščitenega hrčka in različnih vrst ptičev. Med samim projektom se bomo učili skrbeti za naše čisto okolje, varčevati z vodo, skrbeti za rastline ob vodi in živali v vodi.

S tem projektom smo bili uspešni pri prijavi na projekt *Erasmus+*; tako nam je omogočeno, da znanje in izkušnje pridobivamo tudi v vrtcih v drugih državah.

Do sedaj smo znotraj tega projekta razvijali teme medgeneracijskega sodelovanja, turizma, prostega časa, šeg in navad. V februarju je bila v vrtcu na ogled razstava izdelkov, ki so nastali na teme obvodne pedagogike. Izdelki so iz materiala, ki smo ga našli ob reki Dravi ali ob potoku Trnava. Uporabili smo tudi nestrukturiran naravni material in ga preoblikovali v strukturirano celoto. Naredili smo tudi maketo studenca, ki služi kot učni pripomoček. Med drugim smo na ogled postavili razglednice kraja, okrasne

predmete iz dravskih školjk, maketo potoka, ladjic, razstavo fotografij ...

Razstava se sedaj seli v prostore občinske stavbe in če vas pot zanese mimo, ste vabljeni, da si ogledate obvodni svet, kot ga vidimo mi.

ZAHVALA

Skupina Pedenjped je v prazničnem decembru sodelovala v nagradnem natečaju podjetja **Fagus GIS**. Otroci so izdelovali praznične smrečice. Za nagrado jim je podjetje podelilo zelo lepe praktične nagrade, za kar se jim prav lepo zahvaljujemo.

Katja Pintarič in Mirjam Simonič

S kanglico po mleko

Otroci najmlajše skupine Vrta Navihanček smo zelo živahni, igrivi in predvsem zelo radovedni. Zato smo se odpravili raziskovat, od kod dobimo mleko in kaj vse lahko iz njega naredimo. Najprej nas je pot zanesla do bližnje kmetije po mleko. Tam smo si ogledali hleve, krave in mlekarno.

Ko smo mleko prinesli v vrtec, smo ga skuhami, ohladili in poskusili. Naslednji dan smo si pripravili bananin napitek. Mmm, bil je zelo dober!

Spoznali pa smo tudi, da se iz mleka da narediti veliko izdelkov, ki jih uporabljamo v prehrani.

Tako smo zadostili naši radovednosti in poskusili veliko mlečnih izdelkov, ki jih potrebujemo za svoje zdravje in razvoj, da bomo še naprej igrivi in radovedni.

Monika Plohl

Škratov pohod

Vrtec Navihanček je v mesecu februarju, natančneje 13. 2. 2023, obiskal Škrat iz daljnih krajev. Ko je prišel do našega vrta, se mu ni niti sanjalo, kako pomembna naloga ga čaka.

Zgodilo se je kot v pravljici.

Prelepo Sneguljčico je omamila hudobna čarovnica, Sneguljčica je namreč ugriznila v njeno strupeno rdeče jabolko. Kaj pa zdaj? Od nikoder ni bilo palčkov ter kraljeviča na belem konju, ki bi pomagali, pregnali čarovnico in rešili Sneguljčico. In tukaj so nastopili pomočniki – Škrat z zemljevidom, otroci iz vrta in njihovi starši. Po domačem kraju Središču ob Dravi so se odpravili iskat sedem palčkov in kraljeviča.

Naloga je bila zahtevna, saj so morali pravilno prebrati zemljevid, izbrati pravo pot, zaviti na pravem ovinku ali križišču. Še dobro, da so imeli otroci svetilke ali laterne, saj jih je med iskanjem ujela tema. Ob vsem težavnem iskanju so ponagajali še palčki, ki so zastavljali različne

naloge. A ker več glav več ve, so Škrat, otroci ter starši s skupnimi močmi opravili vse naloge in poiskali vse palčke, pa tudi kraljeviča. Ob koncu iskanja so si izmislili urok, s katerim bi pregnali hudobno čarovnico.

In res jim je uspelo: pregnali so čarovnico, kraljevič pa je prebudil Sneguljčico, ki je z darili nagradila vsakogar, ki je pomagal. Srečni in zadovoljni, da se je vse dobro končalo, so se vsi vrnili domov. In skupaj so živeli srečno do konca svojih dni.

Polona Rotar Marčec

Veseli pustni čas v vrtcu

V vrtcu smo letos pustni čas ponovno začeli s tedenskim maskiranjem, ki se je začelo že v torek, 14. 2. 2023. To pomeni, da se v tednu pred pustnim torkom otroci in vzgojiteljice vsakodnevno maskirajo po svoji želji. V tem tednu pa smo tudi dokončevali naše skupne pustne maske in vadili koreografije za pustne nastope na karnevalu.

Kot vsako leto smo se v vrtcu tudi letos odzvali povabilu TD Središče ob Dravi in sodelovali na prireditvi na pustno soboto. Vzgojiteljice smo se dogovorile, da bodo letos vse skupine predstavljale tradicionalne slovenske maske, značilne za naše okolje. Tako smo tudi skupaj s starši pripravili avtohtone pustne like, kot so »pokači«, kurenti, »piceki«, cigani in vile ter »kopjaši«.

Otroci skupine Bibe so se predstavili kot »pokači«, ki po izročilu oznanjajo začetek pustnega časa in simbolizirajo notranjo duševno usklajenost, zunanji nemir ter moč. Pustni »pokači« se v pustnem času pridružijo nastopom drugih pustnih likov. Njihov obisk prinaša srečo in blagostanje ter po tradiciji preganja temne sile in zle duhove.

Skupina Lunice je predstavljala kurente, ki po izročilu s poskakovanjem s hudim truščem (zvonjenjem) iz dežele odganjajo zimo in zlo, vanjo pa kličejo pomlad ter

Kurenti

Vile, kopjaši

dobro letino. Kurent oz. korant je najbolj znan in množičen slovenski tradicionalni pustni lik.

Otroci skupine Prijatelji so se našemili v »piceke«. Gre za masko ljudskega izročila, ki je povezana z nesnostjo pri kokoših in dobro letino na vrtu. Spremljevalec »picekov« – pobirač je s seboj nosil tudi košaro (»cejo«) s semeni ter lesene grablje.

Skupina Radovedne bučke je predstavljala cigane. V preteklosti so naše kraje obiskovali cigani, ki so prosjačili od hiše do hiše. V vas so prihajali peš ali pa so se pripeljali z lesenimi vozovi. Ukvarjali so se tudi z različnimi obrtmi. Brusili so nože, škarje, popravljali dežnike, ure in lonce. Cigani pa so tudi glasbeniki, ki največkrat igrajo kitaro ali harmoniko. Ob dobri glasbi si še kaj spečejo, se veselijo, zapojejo in zaplešejo.

Otroci najstarejše skupine Pedenjped pa so se našemili v vile in »kopjaše«. Deklice so predstavljale vile – plesoče in pojoče znanilke dobrega, ki voščijo srečo in vse dobro, dečki pa so bili »kopjaši« – ženitni liki. »Kopjaš« ni prava pustna maska. Svoje pravo mesto ima na kmečki svatbi, kjer streže ženinu in nevesti ter skrbi za dobro voljo.

Tako našemljeni smo se na tradicionalni središki povorki vsi zelo lepo predstavili.

V pustnem času smo se v vrtcu še fotografirali, si pripravili pustni ples, obiskali so nas klovni iz skupine Bibe, ogledali smo si kurente pred občinsko stavbo, vzgojiteljice so odigrale dramsko igro **Bobek krofek**, za konec pustnega torka pa smo se odpravili še na mimohod po Središču.

Katja Volgemut

Dramska igra v vrtcu

Dramska vzgoja je opredeljena kot dejavnost, ki pozitivno vpliva na otrokov emocionalni, socialni, kognitivni in motorični razvoj. Dramsko ustvarjanje je nadgradnja otrokove spontane igre, ki je v predšolskem obdobju zelo pomembna, saj motivacija prihaja iz otroka samega. Pri dramski dejavnosti otrok premaguje različne jezikovne, družbene, verske in socialne ovire. Otrok se ob igri verbalno izraža, kar

ugodno vpliva na širjenje njegovega besedišča, ob tem pa se uri tudi v eksperimentiranju in posnemanju z glasovi. Razvija tudi domišljijo, ustvarjalnost, iznajdljivost in mišljenje.

Spontana igra vlog vodi v sodelovanje med otroki in odraslimi. Med opazovanjem otroške spontane igre pa vzgojitelj le-to nadgrajuje in ji dodaja scenske prvine, like, besede, gibe, rekvizite in zvoke.

Da pa bi otrok dobil dober zgled, se tudi vzgojiteljice rade prelevijo v dramske igralce in v otroški svet pripeljejo različne pravljичne junake. Vzgojiteljice večkrat v letu pripravijo dramske predstave za otroke in poskrbijo za celotno podobo dogajalnega prostora (kostumi, scena, glasba, pripomočki in sama igra).

V septembru so s predstavo o tetki Jeseni otrokom pričarale barve in čarobnost jesenskega časa. Oktobra sta otroke obiskali čarovnici, ki sta jih popeljali v svet čaranja in urokov. V novembru smo v vrtcu izpeljali Tradicionalni prleški zajtrk, ob tem pa je otroke obiskala kmetica, ki jim je predstavila čar življenja in dela na kmetiji. V februarju so se v dramske igralce prelevili nekateri otroci, ko so predstavili svet Franceta Prešerna in njegovega Povodnega moža. Vzgojiteljice

UTRIP V VRTCU IN ŠOLI

so nato ob dnevu pravljic vsako igralnico spremenile v drug dogajalni prostor in otrokom odigrale različne pravljice, s katerimi so poskrbele, da se je otrok ob predstavi tudi veliko naučil. Junaki iz pravljice Sneguljčica in sedem palčkov so otroke spremljali pri Škratovem pohodu, ko so skupaj s Škratom morali rešiti Sneguljčico iz rok zlobne čarovnice. V pustnem času pa so na obisk poklicale tudi Bobka krofka, ki je otroke naučil, kako se pripravijo pravi pustni krofi.

Otroci so se učili spoštovanja do drugih, poslušanja in sprejemanja. Vzgojiteljice pa v svoje delo z otroki vpeljujejo veselje, dobroto, razigranost in dar čuječnosti, ki ga ob igri podarjajo tudi otrokom.

Nina Kostric

Vzorčno mesto Velenje

Letos smo se z učenci prvič odpravili v Velenje, da bi si ogledali izobraževalno postavitev v Vzorčnem mestu. Vzorčno mesto Velenje predstavlja promocijo znanosti in znanja ter posega na področje medkulturnega dialoga in medpredmetnega povezovanja. Letos so pripravili že šesto izobraževalno postavitev, tokrat z naslovom in rdečo nitjo »Čarovnija tehnologije«. Učenci 7., 8. in 9. razreda so se udeležili interaktivnih delavnic, ki medpredmetno povezujejo biologijo, kemijo, fiziko, zgodovino, računalništvo, etiko, umetnost in astrologijo. V tokratni postavitvi so učenci z ekipnim delom in reševanjem ugank poskušali najti izhod iz sobe pobega, se ukvarjali s čustvi ter se

preizkusili v javnem nastopanju. Učenci so tako krepili veščine timskega dela, inovativnega razmišljanja, reševanja problemov ter kreativnosti. Dan smo preživeli raziskovalno in sodelovalno ter s sprehodom po sledih čarovnije spoznavali znanost.

Lidija Palčič

Zimska šola v naravi v CŠOD Kranjska Gora

V skladu z letnim delovnim načrtom za šolsko leto 2022/23 smo v času od 3. do 7. januarja 2023 za učence 5., 6. in 7. razreda v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti v Kranjski Gori organizirali in izpeljali zimsko šolo v naravi. Z avtobusom smo v osrčje alpske pokrajine popeljali 50 otrok.

Program zimske šole v naravi je zajemal naravoslovne, družboslovne, vzgojne in športne vsebine.

Prioriteta v programu dela je bil tečaj smučanja. Sprva se je veliko učencev le prilagajalo na sneg in smučarsko opremo, nekaj učencev je bilo smučarjev začetnikov, nekaj pa je bilo že smučarjev. Zaradi

doslednosti in vztrajnosti učiteljev smučanja ter pridnega dela učencev je bilo na smučišču tudi naših smučarjev vedno več. Učenci so usvajali različne tehnike alpskega smučanja, vijugali po strmini in se učili varnega zaustavljanja. Veliko so se urili, torej smučali, in se preizkušali v sposobnostih. Spoznavali so oznake na smučišču, nevarnosti na smučišču in se seznanili s pravili obnašanja na smučišču. Za nekatere je vse omenjeno predstavljalo velik napor, a peti dan so vsi učenci samostojno in z veseljem na obrazu presmučali smučino. Z njimi smo se veselili tudi vsi učitelji, ki smo jih spremljali.

V sklopu družboslovnih in naravoslovnih dejavnosti so učenci z neposrednim opazovanjem in doživljanjem spoznavali naravo gorskega sveta pozimi. Primerjali so

relief domače pokrajine z reliefom gorske pokrajine in se seznanili z značilnostmi alpskega sveta ter življenja in dela ljudi v njem. Posredno so oblikovali pozitiven odnos do narave ter kritičen odnos do posegov vanjo.

CŠOD Kranjska Gora nam je vsem udeležencem zimske šole v naravi nudil dobre namestitvene pogoje za kakovostno učno delo znotraj doma in na smučišču ter tudi za druženje in sprostitev.

V soboto, 7. januarja, smo se vsi brez poškodb in zadovoljni vrnili v domače Središče ob Dravi. Saj veste: »Povsod je lepo, a doma je najlepše.«

Učitelji spremljevalci smo bili: Lidija Palčič, Lidija Meško Merc, Andreja Špacapan, Matjaž Hanželič, Mihael Kraner in Boštjan Kolbl.

Nina Kostric

Tržnica poklicev

Za devetošolce se bliža čas pomembnih odločitev in ena izmed življenjskih prelomnic, saj se odločajo o tem, kje bodo nadaljevali svoje šolanje. Da bi bila poklicna odločitev nekoliko lažja, smo organizirali »Tržnico poklicev«. V torek, 17. 1. 2023, so se nam predstavile nekatere srednje šole iz naše bližnje okolice s svojimi programi:

- Gimnazija Ormož (gimnazija, predšolska vzgoja, zdravstvena nega);
- Gimnazija Ptuj (gimnazija, športna gimnazija, umetniška gimnazija: gledališče in film, umetniška gimnazija: likovna smer);
- Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer (gimnazija, predšolska vzgoja, umetniška gimnazija: gledališče in film, medijski tehnik);
- Strojna šola Ptuj (pomočnik v tehnoloških procesih, oblikovalec kovin – orodjar, inštalater strojnih inštalacij, klepar – krovec, izdelovalec kovinskih konstrukcij, avtoserviser, avtokaroserist, strojni tehnik);
- Srednja zdravstvena šola Murska Sobota (bolničar – negovalec, zdravstvena nega, kozmetični tehnik);
- Srednja lesarska in gozdarska šola Maribor (obdelovalec lesa, mizar, gozdar, gozdarski tehnik, lesarski tehnik);
- Srednja prometna šola Maribor (logistični tehnik, tehnik varovanja, tehnik elektronskih komunikacij);
- Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor (pomočnik pri tehnologiji gradnje, zidar, tesar, dimnikar, izvajalec suhomontažne gradnje, pečar – polagalec keramičnih oblog, slikopleskar – črkoslikar, gradbeni tehnik, okoljevarstveni tehnik, tehniška gimnazija);
- Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor (bolničar – negovalec, zdravstvena nega, kozmetični tehnik);
- Biotehniška šola Maribor (cvetličar, mehanik kmetijskih in delovnih strojev, kmetijsko-podjetniški tehnik, naravovarstveni tehnik, veterinarski tehnik);
- Srednja šola za prehrano in živilstvo Maribor (pomočnik v biotehnik in oskrbi, pek, slaščičar, mesar);
- Slovenska vojska (vojaški poklic).

Tržnice poklicev so se udeležili devetošolci in osmošolci s svojimi starši, pridružilo pa se nam je tudi nekaj mlajših učencev. Gostje so se zelo potrudili s predstavitvami in promocijo svojih programov, naši učenci in njihovi starši pa so dobili koristne informacije iz prve roke. Še posebej pa smo veseli, ko k nam prihajajo naši bivši učenci in z nami delijo svoje srednješolske zgodbe in uspehe.

Lidija Meško Merc

Občinska proslava ob slovenskem kulturnem prazniku

»Slika pove več kot cel kup besed.«

O tem smo se lahko prepričali v torek, 7. februarja 2023, ko so učenke in učenci OŠ Središče ob Dravi ponovno pripravili občinsko proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku.

Po odpeti državni himni nas je najprej nagovoril župan Občine Središče ob Dravi, gospod Toni Jelovica, nato pa je sledil kulturni program.

Letošnja proslava je bila malo drugačna kot po navadi, saj se tokrat ni posvečala (samo) Francetu Prešernu in njegovi poeziji, ampak slikarstvu. Učenke in učenci so s pomočjo poezije, zapetih pesmi ter odigranih skladb opozorili na pomembnost slovenske kulturne dediščine in kulture nasploh, še posebej pa na pomembnost (slovenskega) slikarstva.

Šestošolke **Lana Meznarič**, **Zala Rihtarič** in **Ela Šala** so (pod vodstvom mentorice Lidije Meško Merc) interpretirale besedila slovenskega ustvarjalca **Andreja Rozmana Roze**. Pesmi so se nanašale na nekatere slike, razstavljene v Narodni galeriji, ki je 20. septembra 2018 praznovala stoletnico. Ob tej priložnosti je izšla knjiga z naslovom *Pesmi iz galerije*. Ideja za knjigo se je sicer porodila že nekaj let prej, na slovenski kulturni praznik februarja 2015. V svoji knjigi je Roza v verze pretil kar 35 slik iz stalne zbirke Narodne galerije, mi pa smo jih predstavili pet.

Najprej smo se (s pomočjo projekcije in recitacije) seznanili s sliko **Elde Piščanec** z naslovom *Dekle v poletni obleki*, ob kateri je Roza razmišljal o umetnici, katere življenje je vse prej kot lahko. Nato smo lahko občudovali sliko **Matevža Langusa**, na kateri je kot petletna deklica (skupaj z bratom Janezom in s kokoško v rokah) upodobljena Primičeva Julija. Roza nas je spomnil, da je bila Julija Prešernova muza, nato pa se je osredotočil na kokoš in se navezal na danes zelo pogosto upodobitev Slovenije – karikaturu v podobi kure. Tretja slika je bila delo slikarja **Janeza Šubica** in

prikazuje avtorjevega bratranca Ivana pri pisanju pisma. Roza se je ob tej sliki razgovoril o razliki med nekdanjimi (na papir napisanimi) pismi in današnjimi elektronskimi sporočili, za katera uporabljamo tipkovnico. Na četrti sliki je bila upodobljena cesarica Marija Terezija, ki ji mnogi šolarji zamerijo, da je vpeljala obvezno šolstvo. Pesnik jo zagovarja in pravi, da šolarjev tistega časa ni prikrajšala za igro, ampak jim je prihranila »domače garanje«, ter da je s tem svojim pogumnim dejanjem zagotovila širjenje znanja in napredek. Za konec nas je **Kofetarica Ivane Kobilca** spomnila na Ivana Cankarja in njegovo črtico *Skodelica kave*.

Recitacije so popestrile glasbene točke flavtistik **Žive Masten**, **Lane Meznarič** in **Špele Rubin** (pod vodstvom mentorice Franje Jamnik) ter klarinetistik **Nike Govedič** in **Ele Šala** (pod vodstvom mentorja Jaka Horvata), ki so nam zaigrale tri skladbe: Händlovo *Hymne*, Hegerjevo *Melanie's Melancholy* in Brunijev *Moderato*.

Piko na i pa so dodali pevci mladinskega pevskega zbora (pod vodstvom zborovodja Tomaža Soka Ivana), ki so ob *Zdravljici* zapeli še Mežkovo *Julijo* in Prešernovo *Luna sije*, s katero smo bogat kulturni program tudi zaključili.

Plavalni tečaji

V dneh med 27. 2. in 10. 3. 2023 smo na OŠ Središče ob Dravi in v Vrtcu Navihanček izvedli plavalne tečaje, ure plavanja in preverjanje plavanja za naše učene. Tako smo za dva tedna šolske klopi in telovadnico zamenjali z obiskom zimskega bazena na Hardeku. Prvi plavalni teden je bil namenjen nekoliko mlajšim učencem in otrokom iz vrtca, drugi teden pa starejšim učencem naše šole. Otroci iz vrtca so svoje znanje

plavanja pridobivali in nadgrajevali ob pomoči zunanjih učiteljev plavanja. Za učenje plavanja otrok iz šole smo poskrbeli njihovi učitelji in učiteljice. Ob koncu smo znanje plavanja otrok preverili in ga ovrednotili. Otroci so se na bazenu imeli res lepo in že z nestrpnostjo pričakujejo prihodnje leto in nova plavalna znanja.

Zdenka B. Slavič, Turistično društvo Središče ob Dravi

Razstave v občinski avli

Pravzaprav je vse, kar je posvečeno dobremu namenu, kultura. Pa naj bo to pisanje z roko, spomin na našega velikega pesnika ali spoštovanje žensk. Tem trem temam so namreč bile namenjene razstave v naši občinski avli.

23. januarja 2018 smo v Sloveniji prvič obeležili mednarodni dan pisanja z roko. V letošnjem letu smo temu posvetili pet dni, od 23. do 27. januarja, v občinski avli pa kar ves mesec januar. Lastnoročno napisane misli učencev Osnovne šole Središče ob Dravi pa so na vejah visele še do nedavnega. Velike in male črke, pisane in tiskane, v slovenskem jeziku in tudi v ukrajinskem, ruskem, nemškem, angleškem, španskem, hrvaškem, v latinici in cirilici ... V vitrini pa krasen rokopis našega sokrajana Milana Bratuše z Brega, ki pri svojih častitljivih šestinosemdesetih letih še vedno dnevno zapisuje pomembne dogodke iz bližnje in daljne okolice. V enem zvezku je opisal svoje življenje in v drugem dogajanje v gasilskem društvu Središče ob Dravi. In tudi zapiski moje pokojne tašče – učiteljice, ki je s pravo osnovnošolsko pisavo zapisovala šege in navade v Prlekiji. Drevo želja z napisanimi željami za leto, ki prihaja. Nekateri so se izgovarjali, da ne bodo nič napisali, ker grdo pišejo, za te pa tolažba, ki sem jo slišala pred nedavnim. Tisti, ki grdo pišejo, so po navadi bolj domiselni in kreativni. Torej veselo krcajte še naprej in se ne sramujte svoje pisave.

Februarja smo praznovali kulturni dan – Prešernov dan. Dan Prešernove smrti obeležujemo na različne načine. S proslavami, z obiski muzejev, razstav, prireditev, naj bo to v domačem kraju ali kje drugje.

V naši vitrini sem na prvo mesto postavila našega največjega slavljenca in, navezano na prejšnjo temo, njegovo pisavo. Tudi Prešeren je včasih kracal, prečrtaval, podčrtoval, iskal ... in kljub vsemu je največji. Poleg njega pa so v vitrini še trije velikani, katerih obletnice praznujemo letos: Ivan Tavčar (1851–1923), Karel Destovnik Kajuh (1922–1944), Edvard Ravnikar (1907–1993).

In že smo v mesecu marcu, mesecu prebujanja narave in ko se spomnimo, da smo ženske prav toliko vredne kot moški. Žal se tega še marsikdo ne zaveda. In rože za osmi marec? Ne pozabite nanje in na prijaznost tudi vsak, čisto običajen dan!

Lepo pomlad vam želim in vas vabim, da si kdaj ogledate razstave v občinski avli.

FRIZERSKI STUDIO Moni

HVALA ZA VAŠE ZAUPANJE, SE PRIPOROČAMO!

kemøn

- žensko, moško in otroško striženje,
- barvanje las in pramenov,
- fen-frizure in svečane pričeske,
- trajne in vodne ondulacije,
- kvalitetne storitve z lasno kozmetiko Kemon.

041-880-174
02/7190124

Monika Kocuvan s.p.
Šolska ul.21, 2277 Središče ob Dravi
@ friz.studio.moni@gmail.com
www.frizerski-studio-moni.si

O modrecih in babah, pa o smehu, ki osvobaja

V mesecu marcu smo gostili patra, dr. Karla Gržana, ki je kaplan v Lučah in Solčavi. Ni običajen duhovnik, saj živi odprto med ljudmi, skromno, v hiški v naravi. A vedno zelo blizu ljudi. Diplomiral je na Teološki fakulteti v Ljubljani (1984) in bil leta 1985 posvečen v duhovnika. Dve leti za tem je opravil magistrski študij. Leta 2003 je bil na Filozofski fakulteti v Ljubljani habilitiran za doktorja znanosti s področja literarnih ved. Zanimajo ga različna področja, med drugim tudi zgodovina in arheologija. Poleg pisanja o problemskih tematikah in stiskah sodobnega človeka piše knjige za otroke, mladino in odrasle, in sicer romane, kratko prozo, ljudske igre, televizijske scenarije. Izdal je več kot 30 knjig za otroke, mladostnike in odrasle, njegova zadnja uspešnica je *Ta krasni nori svet*. Loteva se aktualnih družbenih tem, medčloveških odnosov, včasih na poljuden, drugič na filozofski način. Pater nam je pojasnil, da so že Kelti vedeli, da je dal Bog moškemu moč in meč, ženski pa srce in intuicijo. Oba pa sta odlična kombinacija v medsebojnem sodelovanju. Prav tako so Kelti razlikovali obdobja v razvoju moškega. Najprej je bil to fant, potem bojevnik in na koncu modrec. Tudi razvoj ženske so razdelili na tri obdobja (dekle – žena – baba). Baba seveda v pozitivnem smislu te besede. Družba namreč potrebuje babe skupaj v sodelovanju z modrostjo in bojevitostjo moških. Gržan je večer posvetil še smehu, ki nas osvobaja in prežene ne le notranje tegobe, temveč krepí tudi telo. Pater, dr. Karel Gržan, se je pošalil tudi na svoj račun in nam pripovedoval o svojih prigodah. V okviru praznovanja občinskega praznika Občine Središče ob Dravi vas vabimo na domoznanski večer z naslovom **Šport na Središkem v 60. in 70. letih 20. stoletja**. Zgodovina športne aktivnosti na Središkem je stoletje dolga, vendar nas zanima športna dejavnost na območju Središča v 60. in 70. letih 20. stoletja, ko je doživela največji razcvet. Najpogostejše organizirane oblike športne dejavnosti v kraju in okolici so bile orodna telovadba, odbojka, rokomet, splošna rekreacija, strelstvo in nogomet. Z željo, da bi obudili spomine na šport, vas vljudno vabimo v **sredo, 19. aprila 2023, ob 18. uri v Sokolano**, kjer se bo z gosti pogovarjal Samo Žerjav.

Ali ste vedeli, da si v Knjižnici Ormož lahko izposodite tudi domača semena? V letu 2022 smo se pridružili projektu Goriške knjižnice Franceta Bevka Knjižnica semen. **Knjižnica semen** je eden od načinov ohranjanja biotske pestrosti kulturnih rastlin, ki temelji na brezplačni izmenjavi semen.

Vabljeni vsi, ki doma pridelujete svoje vrtnine, da nam obogatite našo Knjižnico semen ali pa si semena zgolj

izposodite v Knjižnici, jih posejete, vzgojite in konec sezone enako količino ali malo več vrnete v Knjižnico semen.

Knjižničarji priporočamo v branje ...

Za odrasle

1. Lainšček, F.: **Petelinje jajce**, 2. del. Ljubljana: Beletrina 2023
2. Babačić, E.: **Balkonci**. Maribor: Litera, 2022 (roman)
3. Ernaux, A.: **Leta**. Radovljica: Didakta, 2010 (avtobiografski roman Nobelove nagradjenke za literaturo)
4. Henn, C.: **Sprehajalec knjig**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022 (roman)
5. Dirnbek, J.: **Ledena kraljica**. Maribor: Litera, 2022 (kriminalni roman)
6. Djilas, I.: **A si lahko vsaj enkrat tiho**. Novo mesto: Goga, 2022 (spomini)
7. Roberts, N.: **Prebujenje**. Izola: Meander, 2022 (roman)
8. Pavček, S.: **Živi ogenj gledališča**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022 (spomini)
9. Byrne, R.: **Skrivnost ljubezni, zdravja in denarja**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022 (priročnik)

Za otroke, mladino

10. Svetina, P., Škerl, P.: **Krušno mesto**. Dob: Miš, 2023 (slikanica o J. Plečniku v slov. in ang. jeziku)
11. Koren, M., Štepančič, D.: **Na koncu Rimske ceste**. Kud Sodobnost, 2023 (strip)
12. MacDibble, B.: **Jaz, čebela**. Dob: Miš, 2023 (mladinski roman)
13. Nessmann, P.: **Z vsemi čuti**. Dob: Miš, 2023 (poučna knjiga)
14. Kodorovič, M.: **Le kje je jajce, še deseto?** Gozdika, 2022 (slikanica)
15. Kos, G.: **Nočni obisk**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022

Odčitajte QR-kodo in sledite dogajanju Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož.

Spomladanske aktivnosti Centra za krepitev zdravja Ormož

Zdravo hujšanje: od 9. 3. 2023 naprej, vsak četrtek
Tehnike sproščanja: dodaten termin zaradi velikega zanimanja – v maju

Družinska obravnava za zdrav življenjski slog: od 21. 3. 2023 naprej, vsak torek

Test hoje na 2 km: v Veliki Nedelji, 19. 4. 2023

Testiranje telesne pripravljenosti: po dogovoru

Svetovanje za opuščanje kajenja: po dogovoru

Svetovanje za opuščanje tvegane ali škodljivega pitja alkohola: po dogovoru Zdaj je pravi čas, da gremo v akcijo! Akcijo 40 dni brez alkohola, ki poteka od 22. 2. do 8. 4. 2023.

V Sloveniji še vedno narašča delež prebivalcev, ki tvegano in škodljivo pijejo. Prebivalci Slovenije, tako odrasli kot mladostniki, v primerjavi s prebivalci drugih evropskih držav nadpovprečno tvegano ali škodljivo pijejo alkohol. Alkohol je v Sloveniji zelo dostopen. Pitje alkohola nima koristi za zdravje in ne ščiti pred razvojem kroničnih bolezni. Ne škoduje samo tistim, ki ga pijejo, temveč tudi drugim osebam – svojcem, sodelavcem, žrtvam nasilja, žrtvam prometnih nezgod ter družbi v celoti.

Sami lahko veliko storimo za svoje zdravje, če spoštujemo meje manj tvegane pitja alkohola. Zmanjšajmo torej tveganje, ki ga prinaša alkohol, in tako obogatimo življenje sebi, svojim najbližjim in

nenazadnje širšemu okolju, ki mu lahko damo najboljše, kar imamo v sebi.

Delavnice v mesecu maju

Zdravo jem: 4 srečanja

Spoprijemanje s stresom: 4 srečanja

Podpora pri spoprijemanju s tesnobo: 4 srečanja

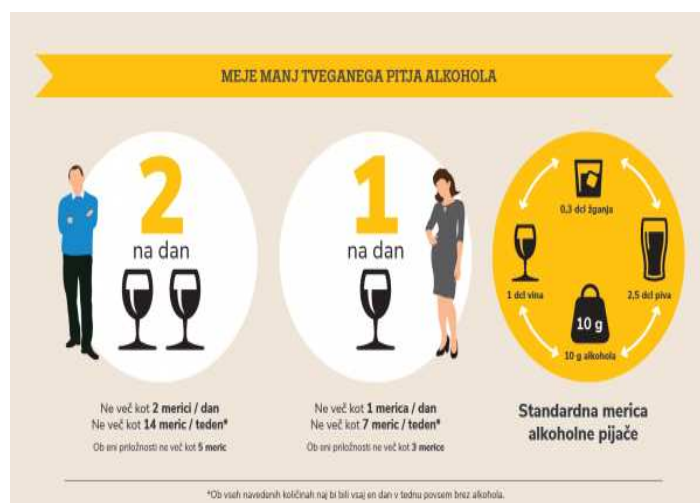
Podpora pri spoprijemanju z depresijo: 4 srečanja

Test hoje na 2 km: v Ivanjkovcih

Kontakt: tel.: (02) 741 09 27 ali 041 943 000;

e-pošta: ckz@zd-ormoz.si

Spremljajte nas na socialnih omrežjih.

Vabilo na posvetovanja v lokalni skupnosti

Patronažne sestre delujemo po lokalnih skupnostih, kjer se srečujemo z bolniki in tudi z zdravimi posamezniki na njihovih domovih. Predvsem vas obiščemo ob napotitvi zdravnika, ko potrebujete naše storitve. V družine pridemo tudi preventivno.

Na voljo smo vam za svetovanje (pravice iz zdravstvenega zavarovanja, tehnični pripomočki, pomoč pri naročanju, usmerjanje k svetovalnim službam ...), meritve (krvni tlak, srčni utrip in krvni sladkor), zdravstveno vzgojo ter krajša predavanja po potrebi lokalne skupnosti ali društev.

Svetovanje je brezplačno in namenjeno vsem, ki bivajo na območju krajevne skupnosti, tudi tistim, ki nimajo urejenega zdravstvenega zavarovanja.

V juliju in avgustu srečanj, zaradi letnih dopustov, ne bo.

Enkrat mesečno smo prisotne v vaši krajevni skupnosti:

- KS Miklavž pri Ormožu: vsako 4. sredo v mesecu od 13. do 14. ure,
- KS Kog: vsak 4. četrtek v mesecu od 8.30 do 9.30,
- Središče ob Dravi: v ambulanti, vsak 2. torek v mesecu od 12. do 13. ure,
- Ivanjkovci: v ambulanti zraven pošte, vsak 3. torek v mesecu od 9. do 10. ure,
- KS Podgorci: vsak 2. torek v mesecu od 12. do 13. ure,
- Frankovci: vaški dom, vsak 1. torek v mesecu od 11. do 12. ure,
- Dobrava: vaški dom, vsak 1. četrtek v mesecu od 11. do 12. ure,
- KS Velika Nedelja: vsak 2. četrtek v mesecu od 11. do 12. ure.

Vabljeni!

Kako pristopiti k spomladanskemu razstrupljanju telesa

Počasi se je pričela pomlad in pri večini ljudi se je pojavila naravna potreba po čiščenju. Kar naenkrat nas v oči bode neurejen vrt, pa umazana okna, avto ... Obstaja kar tehten razlog za to. **Narava se prebuja – staro se umika, rojeva se novo.** Brsti na vejah dreves so začeli poganjati, sokovi v rastlinah so oživel, ptički snujejo nov zarod.

Pozimi so se v telesu nabrале nečistoče. Jedli smo več, kot je bilo potrebno, gibali smo se manj. Pa smo se tudi umirili kot narava? Žal ne – stresa ne manjka tudi pozimi, počitka ni več tako kot včasih. Telo spomladi deluje malo drugače, zato je to pravi čas za čiščenje ali spomladanski »detoks«.

Ali to pomeni, da bomo popili kakšen čaj za jetra in bo vse urejeno? Verjetno ne bo dovolj. Predstavljajte si, da ste se prijavili na maraton. Dobro veste, da ga ne boste pretekli, če ne boste prej vsaj malo vadili. Prav tako je tudi s spomladanskim »detoksom«. Pametno se je pripraviti.

Kako pa to storimo?

- **Opustimo sladkor** in namesto njega vsako jutro popijmo 2 dcl tople vode, 1 čajno žličko medu in malo limone – to nam bo prineslo moč in vitamine, hkrati pa bo telo dobilo zdrav sladkor.
- **Očistimo si jezik** – s čistilcem za jezik ali pa kar z narobe obrnjeno jušno žlico si vsako jutro postrgajmo jezik. Na videz nepomembno, a izjemno za naše zdravje, saj tako odstranimo toksine, ki so se čez noč vrnili iz prebavil na jezik. Če si jezika ne očistimo, jih pogoltnemo zopet nazaj in s tem ustvarimo blokade v telesu.

3. KORAK

Vsako jutro

s 3 do 4 potegi očistite jezik s čistilcem ali z jušno žlico.

Ker se vsako jutro iz prebave na jezik vrnejo strupi, jih, če si ne očistite jezika, pogoltnete nazaj. S tem si naberete nečistoče, ki vam preprečujejo, da bi dobro prebavili hrano, zaradi česar se lahko PREVEČ REDITE, ali pa naberete preveč nečistoč in s tem BOLEZEN.

- **Jejmo samo trikrat na dan** – ne med obroki. To je zlato pravilo, če želimo, da svoje prebave ne bi obremenili preveč, s tem pa nabrali kilograme in tudi nečistoče.

Priprava na pomladni "detoks" Vsako jutro na tešče popijte:

2 dcl
tople vode

malo
limoninega soka

1 čajno žličko medu

Vse to je pametno narediti, preden se lotimo spomladanskega čiščenja.

Kaj pomeni »detoks«?

Gre za 7- do 21-dnevni proces čiščenja. V tem času ne jemo cvrtja, mesa in sladkorja. Idealni pa so: zelenjava, enolončnice in juhe, rižote itd. Zajtrk je skromen, večerja tudi, kosilo pa bogat obrok, a brez mesa. Nekateri boste zdržali en teden, drugi dlje.

Kaj pa zelišča?

Brez tega ne gre, saj so zelišča kot milo pri umazaniji. Opravila bodo res temeljito čiščenje.

Zraven lahke hrane pijte čaj iz regratovih korenin, koprive, trpotca, orehovih listov, rmana itd. Tak čaj vam bo očistil kri.

Kapljice za jetra – v njih ne smejo manjkati kordabenedikta, tavžentroža in repinec. Jetra so najpomembnejši organ za čiščenje in presnovo. Vaše telo ščitijo pred vdorom strupov. Zraven zato svetujemo še olje pegastega badlja in zelišča za prebavo, vse to vsaj 7 dni.

Kaj lahko pričakujemo, če se lotimo čiščenja?

Kaj kmalu bomo opazili manj bolečin v telesu, sklepih in mišicah. Veliko manj bomo tudi utrujeni, kar naenkrat bomo imeli več moči. Občutek zdravja bo večji, zato tudi več optimizma. Po naših več kot 20-letnih izkušnjah imajo ljudje, ki se lotijo spomladanskega čiščenja, lepo poletje.

Če svojih zelišč nimate, nas brez težav kontaktirajte in razložili vam bomo, **kako pristopiti k spomladanskemu »detoksu« 2023.**

Za vse, ki pa imate težave s **holesterolom**, pa enkraten recept iz preprostih sestavin. Zaupala mi ga je prijateljica iz Beograda, sicer zdravnica, ki je z njim

pomagala svojim pacientom, tudi če nič drugega ni pomagalo.

Potrebujete:

100 ml limoninega soka,
100 ml ingverjevega soka (ingver naribate in iz njega skozi gazo močno iztisnete sok),
100 ml jabolčnega kisa,
100 ml česnovih kapljic Plavica in
300 g medu.

Tekočine (limonin sok, ingverjev sok, jabolčni kis, česnovne kapljice) nalijete v posodo in 20 minut segrevate na majhnem ognju. Odstavite in pustite, da se ohladi na manj kot 50 °C. Vmešate med. Shranite v steklen kozarec in zaprete. Ta napitek imate za več kot en mesec, uživajte ga po dve čajni žlički na dan – eno pred zajtrkom in eno pred večerjo. Po treh mesecih preverite kri.

Več informacij: Vesna Majes Klančičar (tel.: 070 995 628) ali www.plavica.si.

Jana Čavničar

Akcija pomoči dvoživkam v Obrežu

Letošnja akcija prenašanja dvoživk čez državno cesto v Obrežu se je pričela 18. februarja, ko so se temperature dvignile nad 4 °C, s tem pa so dvoživke oživele in se pričele množično seliti proti stoječim vodam. Z njimi pa smo na cestah tudi mi, prostovoljci, ki pomagamo pri ohranjanju teh izjemno pomembnih živali, ki so ogrožene in uvrščene na rdeči seznam. Letos so se dvoživke zaradi mile zime prebudile za približno tri tedne prej kot lansko leto, zato smo morali pohiteti s postavitvijo začasne varovalne ograje, ki je bila letos nameščena s pomočjo članov PGD Obrež, Turističnega društva in Ribiške družine Ormož. Državni koncesionar nam je postavil začasno prometno signalizacijo zaradi zagotavljanja varnosti udeležencev akcij prenašanja dvoživk na državnih cestah, za kar skrbi Direkcija RS za infrastrukturo. Akcije v času najbolj množičnih selitev dvoživk trajajo od enega do dva meseca, ko prostovoljci vsak večer več ur čez cesto prenašamo dvoživke. Dokler ni trajne rešitve, lahko vsak par rok reši na stotine dvoživk, zato v tem primeru ne drži, da posameznik ne more nič napraviti. Pa še kako lahko. Vsak posameznik lahko reši ogromno dvoživk, odvisno od časa, ki ga preživi na terenu.

Vsak, ki se želi поблиže spoznati s tovrstnim delom in pomagati kot prostovoljec, je vabljen in zelo dobrodošel na črni točki v Obrežu (za več informacij pokličite Jano na tel. št. 051 331 858). Tudi, če kdo opazi velike povoze na kakšnem drugem odseku ali območju, pa ni nikogar, da bi tam prenašal dvoživke, se lahko nauči nekaterih osnov in to potem počne na

tistem odseku ali pa vsaj opozori na takšne točke, da se poskusi pomagati preko lokalnih ljudi. Nekdo mora začeti – povsod je najprej pobuda in nekdo, ki se tega loti prvi.

Čeprav si mogoče sedaj nekateri mislite, da se prenese ogromno število dvoživk, pa naj vas to ne zavede, saj imajo, žal, zelo malo možnosti za preživetje. Ogromno število zaroda pogine zaradi izsušitve vodnega habitata (mlak, luž) ali jih konča kot prehrana ptičem in ribam, najhujša grožnja pa je človek in v prvi vrsti promet, ki lahko na najhujših cestnih odsekih uniči tudi do 90 % populacije. Tudi druga človekova nepotrebna dejanja prispevajo svoje k zmanjšanju vrste – pesticidi in razni strupi (tudi vrtni), onesnaženje habitatov z olji in nevarnimi snovmi, pobijanje zaradi objestnosti,

hudobije itd. Mnogo jih konča tudi pod rezili vrtnih kosilnic ali pri oranju oz. drugih načinih obdelave tal. Poleg tega, da oranje in brananje lahko povzročita popoln masaker dvoživk, je najhuje še to, da se ta dela opravljajo v nočnem času, ko so živali najbolj v gibanju, kar je ravno najhuje.

Veliko lahko za dvoživke storimo s povsem preprostimi ukrepi – s primerno izbiro časa za košnjo ali delo na vrtu, predvsem pa na njivah, z izbiro neškodljivih škropliv, z odlaganjem nevarnih odpadkov v zbirne centre, predvsem pa pazimo na cestah in se živalim izognemo ali pa se raje zapeljemo po drugih cestah, ko je to mogoče. Prav tako nikoli ne spuščajmo v naravo eksotičnih organizmov (živali in rastlin) iz ribnikov ali akvarijev, ker sčasoma lahko ti povzročijo velikanske spremembe naravnega okolja in izpodrinejo avtohtone vrste.

Naša akcija prenašanja dvoživk ne bi bila mogoča brez Občine Središče ob Dravi, ki finančno pomaga pri nabavi varovalnih ograj in drugih komponent za postavitve, za kar smo zelo hvaležni, kakor tudi, da sodeluje v pomembnih naravovarstvenih projektih. Zahvala gre že omenjenim domačim društvom, ki so letos opravili odlično delo pri postavitvi varovalnih ograjic, številnim posameznikom, ki prihajate na akcije in se trudite, da prenesemo čim več dvoživk varno na njihov cilj (v času pisanja prispevka že prenašamo povratnike). Še posebej se zahvaljujemo domačim kmetovalcem, ki prilagajate svoje delo tako, da ne ogrožate dvoživk in da razumete problematiko, ter domačinom, ki nas podpirate in se ne jezite, ker vsak dan hodimo mimo hiš. To ogromno šteje, saj se na nekaterih odsekih prostovoljci poleg nevarnih razmer na cesti, srečujejo tudi s precej nejevoljnimi domačini, ki ovirajo akcije in namerno škodujejo dvoživkam.

Zahvala gre Zavodu RS za varstvo narave, herpetologu, g. Milanu Vogrinu, in Centru za kartografijo flore in favne (Tadeja, Katja), ki akcijo spremljajo, pomagajo s smernicami in pripomorejo k boljšemu sistemu v bodoče. Policijski postaji Ormož,

Foto: Milan Vogrin

Direkciji RS za infrastrukturo in Cestnemu podjetju Ptuj pa smo iskreno hvaležni, da je akcija varnejša tudi za udeležence.

Našo akcijo pobiranja dvoživk so letos prišli posneti tudi novinarji z RTV Slovenija in ga predvajali v oddaji O živalih in ljudeh – v soboto, 18. 3. 2023, ki si jo lahko ogledate tudi na spletnih vsebinah RTV Slovenija.

V akcijo je vloženega veliko truda s ciljem varstva in ohranitve dvoživk na našem območju. Spoštujemo naravo in ji ne povzročajmo nepotrebne škode z nepremišljenimi ravnanji, saj to najbolj občutijo ranljivi organizmi, ki zelo težko preživijo takšne posege. **Pretirana košnja, uporaba škodljivih škropliv, odstranjevanje zarasti, grmičevja, uničevanje gozdov, mokrišč, nabrežij vodotokov, ogroža dvoživke, ptice, plazilce, čebele in druge opraševalce, kakor tudi sesalce, saj jim uničuje življenjski prostor in povzroča uničenje populacije, ki počasi izginja.** Nekoč je bil polžek s hišico (vrtni polž) precej pogosta žival, dandanes pa je populacija tako nazadovala, da je že ogrožen po celi Evropi. Naj vam ne bo vseeno, zato pomagajte po svojih močeh nemočnim živim bitjem, ki sama ne morejo preživeti – in to prav zaradi nas.

Društvo za zaščito živali Pomurja

Posvajanje rešenih živali

Ljudje si velikokrat želijo mladičke, ker jih je strah, da se odrasle živali ne bodo na njih navadile. Iz izkušenj vam lahko potrdimo, da to ni res – **posvojene živali se zelo močno navežejo na posvojitelja.** Nikoli ne kupujte čistokrvnih pasemskih živali brez papirjev, saj s tem podpirate ilegalno in kruto industrijo mladičev, predvsem pasjih (»puppy farm«)!

Na žalost je veliko živali v zavetiščih ali takih, ki prek društev za zaščito živali iščejo dom. Pogosto so bile odvzete in so izkusile že mnogo žalostnega.

Pomagajmo jim, če le zmoremo, in poskrbimo tudi za ta nič kriva bitja.

Mogoče bo žival na začetku nekaj časa nezaupljiva, a ko bo začutila vašo ljubezen in vam začela zaupati, vam bo hvaležna do konca življenja. **Njeno vedenje bo vedno odsev tega, kako se počuti.**

Zavedati se moramo, da živali niso potrošni material, darilo ali igrača. Živijo dolgo in ne moremo se jih

naveličati. So živa bitja, odvisna od nas. Naša odgovornost je, da za njih poskrbimo.

ŽIVAL SPREJMI TE V SVOJ DOM, SAMO ČE JI LAHKO NUDITE:

- **Prostor** → toplo in varno zavetje, brez boksov in verig, ki so z novim zakonom tudi prepovedane;
- **vodo in hrano** → briketi, konzerve, nezačinjena kuhana hrana; ne mleka, sladkarij – čokolade;
- **nego** → spomladi zaživijo **zajedavci**: uporabite ovratnice, ampule ter odženite bolhe, klope in gliste;
- **veterinarja po potrebi** → žival stane. Razmislite, ali ste pripravljeni kriti veterinarske stroške, ko je to potrebno;
- **čas** najbolj pomembno za žival je, da se z njo ukvarjamo – **potrebujejo vzgojo, pozornost in ljubezen**.

Dva prijazni psički in muc Muc iščeta dom, kjer bosta dobila pozornost in ljubezen. Kontakt: 070 879 212

Dve mladi psički, stari komaj pet mesecev, iščeta dom. Sta prijazni in razigrani. Obe sta že sterilizirani, veterinarsko urejeni, cepljeni in čipirani. Obe sta črni, zrasli bosta do srednje velikosti. Iščeta dom, kjer bosta lahko brez boksa in verig uživali v človeški družbi.

Muca sta pred 4 leti skrbnik in njegova partnerka rešila s parkirišča. Zanj sta zelo lepo skrbela, kljub bolezni, ki jo ima Muc (težave s slinjenjem). Po smrti partnerke se je moral skrbnik preseliti, a v novi nastanitvi živali niso dovoljene. Zato mu mora, kljub žalosti, najti nov dom.

PSI V ZAVETIŠČU MALA HIŠA

BAMBAM

Nemški ovčar Bambam je v zavetišču pristal 11. 7. 2022, star 12 let. Kljub starosti je zelo aktiven, rad vohlja, je radoveden in obožuje dolge sprehode. Je pa tudi zelo prijazen in še zmeraj zelo učljiv.

Kuža Ari je star 7-letni mešanec. Prijazen, zleze v naročje, uživa na sprehodu in raziskuje. Potrebuje še nekaj vaje, da se nauči lepo hoditi na povodcu. Si pa najbolj želi pozornosti, ljubezni in božanja.

MEDO

Medo je velik, močan in hiter kuža. Hkrati pa je tudi zelo prijazen, cartljiv in nežen. Star je komaj 2 leti in je že v zavetišču. Neizmerno rad je na sprehodu. Prav tako pa zelo rad pride v objem. Pred sabo ima še veliko življenja in res je zelo hvaležen kuža.

LADY

Prekrasna, nežna in prijazna psička pasme pitbul. Lady je stara 9 let in nikakor ne sovpadajo s stereotipom nevarne pasme, klji pripada. Ko jo pokličeš, te hitro razveseli z nasmehom. Na sprehodu je prava damica, lepo sledi in umirjeno hodi.

Vsi psi so v zavetišču MALA HIŠA, v Lukačevcih 17, v Občini Moravske Toplice. Tam je še veliko drugih psov, ki iščejo dom: veliki, manjši, starejši, mlajši, aktivni, umirjeni. Izbiro psa prilagodite glede na vaše pogoje in način življenja. Čakajo v Mali hiši (tel.: 031 732 700). Rešeni psi vam bodo neizmerno hvaležni.

Samo Žerjav

Optimistično v novo petletko

Prvi spomladanski meseci in daljšanje dneva so nogometne navdušence že pregnali s parketa telovadnice na zelenico na Tratah. Za neke vrste uvod v sezono je Nogometni klub Središče tudi letos organiziral pustno veselico v Sokolani, ki je, kot ste bili mnogi tudi priča, več kot odlično uspela. Nekaj pomembnih sklepov je prinesel tudi občni zbor, ki je bil to leto tudi volilni. Jure Kolarič, dosednji predsednik, je uspel prepričati zbrane, da mu podelijo še en mandat za vodenje kluba, ki je v preteklih petih letih doživel (če izpostavimo ključne dogodke): obnovo dotrajanih tribun, vrnitev članske ekipe v Superligo, stabilizacijo mlajših selekcij ter oblikovanje veteranske ekipe. Leto 2027 in s tem 50. obletnica ustanovitve kluba se bliža, a do takrat ima ekipa, zbrana okoli Kolariča, še marsikaj za postoriti.

Člansko moštvo je po uspešnem pripravljalnem obdobju že v nizkem štartu za prepotrebno nabiranje

Zmaga članske ekipe v Tržcu

novih prvenstvenih točk! Najpomembneje je, da ni prišlo do novih poškodb, ostalo se bo že »porihtalo«, pravi trener Zemlič. Po dveh uvodnih gostovanjih bo prva domača tekma šele 15. aprila, ko bo, »milom ili silom«, treba premagati Boč iz Poljčan.

Zanimiva pomlad čaka tudi trenerja Habjaniča, ki bo skušal svojo ekipo U13 popeljati na 1. mesto lestvice. Od veteranskega moštva smo veliko pričakovali, po tihem se je omenjal tudi naslov prvaka, a bo, kot kaže, treba še nekoliko počakati, da se fantje še uigrajo.

Kaj pričakovati od moštev U7, U9 in U11? Nič več in nič manj kot ohranjanje ljubezni do nogometa, sklepanje novih prijateljstev, nabiranje izkušenj in to bo več kot dovolj.

Srečno, NK Središče – tudi to pomlad!

Domen Borko

S kolesi Pony po Sloveniji

Kako je prišlo do te odločitve? Kdo je bil pobudnik?

Vse skupaj se je začelo že nekaj časa nazaj, verjetno že pred korono. S Primožem Rogličem in Tadejem Pogačarjem se je začela evforija kolesarjenja in pri vsaki drugi hiši je bila »specialka«. Naš Matjaž, človek z najbolj »norimi« idejami, kar ga poznam, je takrat na površje »privlekel« predpotopnega poniya in s tem se je vse skupaj začelo. Našel je 3 prijatelje, ki delujejo na isti »valovni dolžini« in začeli smo premagovati nekoliko daljše razdalje s temi starimi originali.

Zakaj? Tega ne ve nihče izmed nas, ampak nam je pač zabavno vse, kar ni normalno. Velikokrat smo se že udeležili dogodka Red Bull Goni Pony, kjer smo pedale poganjali na vrh Vršiča, kolesarili smo do Portoroža in potem lani tudi do Splita. Zakaj smo se odločili kolesariti do Splita, še nam tudi leto po tem ni najbolj jasno. Ideja zagotovo ni bila najbolj trezna. Verjetno je v ozadju kakšna zgodba, da nam je kdo iz heca omenil, da ne upamo kolesariti do Splita, in potem smo šli ... z 20-colskim kolesom brez prestav – in to vse do Splita.

Kako ste bili lansko leto zadovoljni s potjo?

Lanska pot je bila res neverjetna in nepozabna. Nismo vedeli, kaj pričakovati in nismo imeli pojma, v kaj se spuščamo, zato je bil občutek, ko smo prikolesarili v Split na Rivo, še toliko boljši. Med samo potjo smo doživeli zares lep odziv javnosti in medijev, kar je tudi glavni razlog, da to ponovimo tudi letos. Če koga zanima, kako je izgledala lanskoletna tura do Splita, si na spletu na kanalu YouTube lahko ogleda video z naslovom »S Pony kolesi od Središča ob Dravi do Splita«.

Za kolesarjenje s poniji ste se odločili tudi letos – že imate načrtovano pot?

Letošnja pot je zastavljena oz. je še v fazi načrtovanja, zato naj zaenkrat ostane še skrivnost. Štartamo v drugi polovici meseca aprila. Izdamo samo to, da letos ostajamo znotraj državnih meja ter da bo pot daljša in težja od lanskoletne.

Lahko pričakujemo tudi kakšne novosti v sami odpravi?

Veliko bo novega, ampak kaj več pa v prihodnjih tednih oz. v naslednjem članku.

Se boste odpravili na pot z istimi kolesi, kot ste se odpravili lansko leto?

Na žalost ne, ker so lani enemu članu v Splitu ukradli poniya, tako da bo tega nadomestil en drug poni. Drugače pa, seveda, nobeno drugo kolo ne pride v poštev – le 20-colski poni brez prestav.

Vas bo letos kolesarilo kaj več ali se boste na pot odpravili ista ekipa kot lansko leto?

Ekipa ostaja ista.

Opazili smo, da boste letos kolesarili v dobrodelne namene. Lahko poveste kaj več o tem?

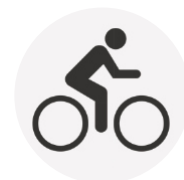
Lani smo dokazali, da se da s poniji premagati tudi 500 km. Letos smo se odločili, da bo projekt humanitarne narave, zato nas proti cilju ne bo gnala želja po kakršnemkoli dokazovanju, ampak samo želja, da pomagamo pomoči potrebnim.

V aprilu s poniji humanitarno od Središča do Kopra

Zastavili smo pot od Središča ob Dravi do Kopra, in to skozi 10 največjih slovenskih mest. Tako bo skupna dolžina poti znašala 520 km. Obiskali bomo Ptuj, Maribor, Celje, Velenje, Trbovlje, Novo mesto, Ljubljano, Kamnik, Kranj ter Koper. Štart bomo izvedli 21. aprila, cilj pa bo v Koper prikolesariti 26. aprila. Med samo potjo se bodo izvajale SMS-donacije društvu Sonček, Društvu za cerebralno paralizo Ptuj-Ormož. Ves zbran denar bo šel izključno njim oz. otrokom s cerebralno paralizo. Projekt bomo izvedli s pomočjo Mladinskega društva Obrež, Društva za cerebralno paralizo Sonček ter Občine Središče ob Dravi.

NAČRT POTI

1. dan (21. 4. 2023): Središče ob Dravi–Maribor
2. dan: Maribor–Celje–Velenje
3. dan: Velenje–Trbovlje–Novo mesto
4. dan: Novo mesto–Ljubljana
5. dan: Ljubljana–Kamnik–Kranj–Žiri
6. dan (26. 4. 2023): Žiri–Koper

ŠTART

Štart bo 21. aprila na Trgu talcev izpred Občine Središče ob Dravi. Dogodek se bo pričel ob 15. uri. Štartamo ob 17.00 proti Mariboru. Na dogodku bo tudi gostinska ponudba s hrano in pijačo. Lepo vabljeni.

MED POTJO

Med potjo bomo imeli nočitve v Mariboru, Velenju, Novem mestu, Ljubljani in v Žireh.

Aleš Žganjar bo na naslednjih lokacijah imel premični gostinski obrat, kjer bo ponujal hrano:

na štartu v Središču in pa v Novem mestu ter Ljubljani (trenutno še urejamo prostore v Velenju, Kranju in Kopru).

CILJ

Cilj bo v Koper prikolesariti 26. aprila. V Kopru bomo 2 dni, torej 26. in 27. aprila. 28. aprila pa se vrnemo v Središče ob Dravi s kombijem. 28. aprila načrtujemo tudi dogodek ob prihodu domov.

Spremljajte nas na FB-strani »S Pony kolesi po Sloveniji« in pa lep pozdrav s strani Pony ekipe.

DONACIJE DRUŠTVU ZA CEREBRALNO PARALIZO SONČEK

Pošljite sporočilo SMS s ključno besedo SONCEKPTUJ5 na številko 1919 in prispevali boste 5 evrov za fizioterapijo, hipoterapijo, terapije v bazenu in organizacijo kolonij.

Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev Telekoma Slovenije, A1 Slovenije, Telemacha in T-2.

Pravila in pogoji za sodelovanje pri storitvi SMS-donacija so objavljeni na spletni strani: <http://soncek-ptuj-ormoz.si/>.

sojos

+386 (0)70 850 850

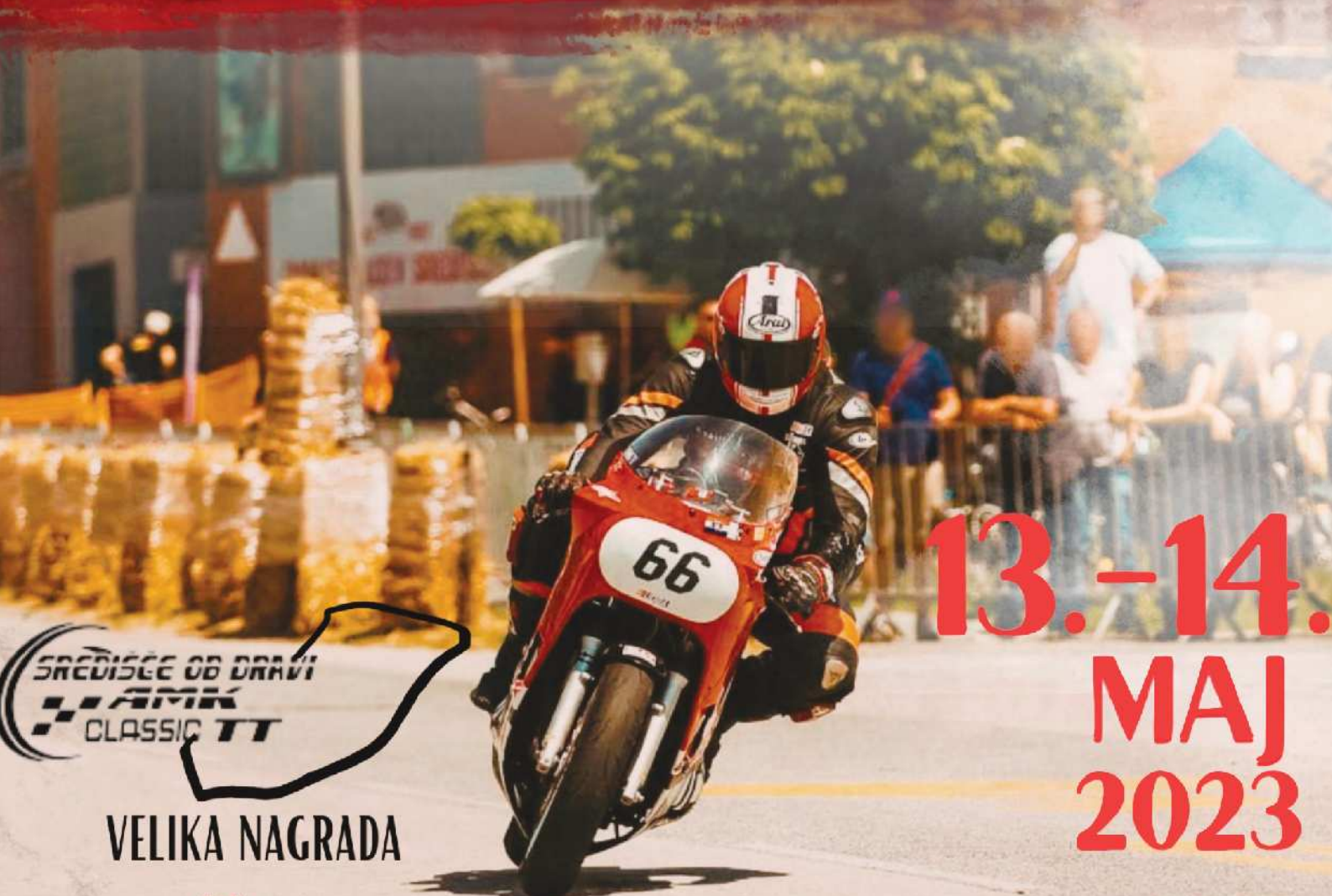
www.sojos.si

Sojos d.o.o. | Kolodvorska ulica 6 | 9220 Lendava

- izvedba na ključ
- biološke čistilne naprave
- nizka poraba energije
- več volumna, manj prekatov, nič preparatov
- praznjenje na 4 leta ali več
- odlično razmerje med ceno in kvaliteto

6. MEDNARODNA DIRKA STARODOBNIH DIRKALNIH MOTOCIKLOV

**13.-14.
MAJ
2023**

VELIKA NAGRADA

SREDIŠČA OB DRAVI

OMU ODPRTO PRVENSTVO HRVAŠKE

SOBOTA

13.00-18.00

NEDELJA

9.00-17.00

SEJATEH

TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.

LJUTOMERSKA CESTA 39
2270 ORMOŽ, SLOVENIJA

www.sejateh.si

SejATEH

OTVORITEV
14. april
2023

GRADBENI CENTER SEJATEH
na 10x večji površini z razširjeno ponudbo.

... **NOVO** v Ormožu - **KAVARNA SEJKO** z veliko izbiro slaščic.

UREJANJE ZELENIH POVRŠIN in DREVESNICA BOGDAN

- košnja zelenic,

- urejanje vrtov, gred, skalnjakov

- sajenje dreves, živih mej

- obrezovanje živih mej

- okrasno grmičevje

- sadno drevje

- vse vrste rastlin za živo mejo

- okrasno drevje

Mitja Bogdan s.p.

mitja.bogdan@gmail.com , 051 226 291 ,

NAGRADNA IGRA SUDOKU

Sudoku bomo igrali tudi v tem letu, saj ste številni reševalci, ki pošiljate pravilne odgovore, dokazali, da vam gre igra odlično od rok. V vsaki številki imate na razpolago dva sudokuja, ki se razlikujeta glede na težavnostno stopnjo. Upamo, da ste že prišli v ugankarsko razpoloženje, zato kar korajžno na delo,

saj vas čaka zabaven in kratkočasen možganski trening.

Pred vami sta dve mreži sudoku. Prvi (levi) sudoku je lažji, drugi (desni) pa težji. Nerešen sudoku ima v različnih poljih vpisane številke, ki so nespremenljive in so ključ za nadaljnje reševanje. Prazna polja v danem kvadratu izpolnite s številkami od 1 do 9 tako, da bo v vsaki vrstici, v vsakem stolpcu in vsakem manjšem kvadratu 3 x 3, omejenem z debelejšimi črtami (torej poudarjeno področje, velikosti 3 x 3), vsaka izmed številke od 1 do 9 nastopala natanko enkrat.

To pomeni, da mora vsaka vrstica, stolpec in vsako izmed področij, velikosti 3 x 3, vsebovati števila 1-9 (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9).

Sudoku 1

2				7				5
	4	6						
7	1					9		8
6		9	4		3		8	7
8		4		2		1	9	3
1	5							
	6	2			8	7		
4	3	1					5	
9		7	1	6	5	3		2

Sudoku 2

	5				6			
7			4	1				
		6	2					
2				8		9	6	
			9		2		3	8
8	4					5		7
	1		7	9	3	6	5	
		5	1					
3	9					4		

Avtor sudokuja je Robert Tekavčič

Nagradno žrebanje

Pravilno rešena sudokuja prineseta izžrebancema naslednji nagradi:

- za lažji sudoku (Sudoku 1): darilni paket Barcaffè (manjši);
- za težji sudoku (Sudoku 2): darilni paket Barcaffè (malo večji).

Prislužite si ju tako, da pravilno izpolnjen nagradni sudoku izrežete ali prepisete in posredujete na naslov **Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, pripis Glasilo – sudoku, 2277 Središče ob Dravi** ali pošljete v elektronski obliki na **naslov: urednistvo.sredica@gmail.com**, in sicer do **10. junija 2023.**

Izmed vseh pošiljateljev bomo izžrebali dobitnika obeh nagrad in

ju objavili v prihodnji številki glasila, ko bomo dodali tudi rešitve tokratnih sudokujev. Pošljete lahko rešitev tudi samo za en sudoku, pogoj za sodelovanje v nagradnem žrebanju nista oba pravilno izpolnjena sudokuja, zadostuje že ena pravilna rešitev enega ali drugega sudokuja.

Dobitniki nagrad iz decemberske številke

Izžrebani nagrajenki pravilno rešenih sudokujev iz prejšnje številke Sredice:

- za lažji sudoku (Sudoku 1): darilni bon za klasično masažo in pedikuro v lepotnem salonu Studio Sanaja v Ormožu prejme **Ivanka Raušl**;
- za težji sudoku (Sudoku 2): darilni bon za klasično masažo

in pedikuro v lepotnem salonu Studio Sanaja v Ormožu prejme **Dragica Novak.**

Obema izžrebankama čestitamo.

Rešitev sudokujev iz decemberske številke

Oba sudokuja sta imela le eno rešitev.

1	9	5	4	7	3	6	2	8	6	2	7	9	1	3	5	8	4
7	2	6	1	5	8	4	3	9	1	9	4	6	5	8	7	2	3
8	3	4	6	9	2	1	5	7	5	8	3	2	7	4	1	6	9
3	8	1	5	2	4	7	9	6	7	3	6	4	9	1	2	5	8
5	4	7	8	6	9	3	1	2	4	1	9	8	2	5	6	3	7
9	6	2	7	3	1	5	8	4	2	5	8	7	3	6	4	9	1
6	1	9	2	4	5	8	7	3	8	6	2	3	4	7	9	1	5
4	5	3	9	8	7	2	6	1	9	4	1	5	8	2	3	7	6
2	7	8	3	1	6	9	4	5	3	7	5	1	6	9	8	4	2

Želimo vam veliko sreče in zabave pri reševanju tokratnih sudokujev.

NAGRADNA KRIŽANKA

POSREDNIŠTVO PRI PRODAJI, GOSTINSTVO IN AVTOPRALNICA

Robert DAJČBAUER, s. p.

<p>POSREDNIŠTVO PRI PRODAJI, GOSTINSTVO IN AVTOPRALNICA</p> <p>Robert DAJČBAUER, s. p.</p>				OSEBA, KI SE POKLIČNO UKVARJA S STROJENIEM KOŽE	PROFESIONALKA	NEKDANJI NEMŠKI AVTOMOBIL	PRALNA BOMBAŽNA TKANINA	GORA V KARAVANKAH	OKROGEL AZLJSKI ŠOTOR	SKANDINAVSKO MOŠKO IME (IZ ČRK: EKA)	SKALNAT GREBEN V STENI	
				STARA PUSKA S ŠIROKO CEVJO								
				MEHIŠKI TENISAČ (RAUL)								
				ZADNJICA								
									TEZA V KILOGRAMIH	PUNKLIJSKA IGLA		
AVTOR: JOŽEK	»LJUBITELJE TEKSTILA IN KRZNA	PUSTOLOVKA	SLAVA, ČAST					URADNA LISTINA				
			SLOVENSKA PLAVALKA (URŠKA)				OCET	ANG. AMER. PLOŠČINSKA MERA				
SPORTNICA, KI GOJI MARATONSKI TEK									IRIDIJ			
									RAZŠIRJENOST ŽIVALSKE VRSTE			
OMOT, OVITEK												
PREBIVALEC MESTA S PIVOVARNO												
JANI NOVAK			VAS PRI KOMNU					ŠPRANJA				
			KRAJ PRI VODICAH					RIMSKI GRIČ				
NOVOZELANDSKI PLAZILEC, MOSTIŠČNA KUŠČARICA												
TALNA OBLOGA									REKA V ŠVICI			
JUŽNOAFRIŠKI ŠKOF (DESMOND)												
BIBLIJSKO IME ZA JERUZALEM												
ČRENKA SNOV ŠKRLATNEGA NAPRSTČA												
IVO SVETINA			SKAVTKA									
			VEK, VEČNOST									
GOSPODINJSKA PRIPRAVA ZA STEPANJE												
ORGAN VIDA				SLOVENSKI TELOVADEČ ŠTUKELJ					SLOVENSKA PEVKA BOTO			
REKA NA SEVERU TAJSKE (IZ ČRK: ANN)				ESTONSKI BARITONIST (GEORGIJ) IZ ČRK: STO				POMOČ: PIKRIN, RAMIREZ, TALUTARA, TUTU	RAŽENJ			

Rešitev križanke (geslo iz osenčenih polj) pošljite do **10. 6. 2023** napisano na dopisnici na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali pošljite geslo po elektronski pošti na: urednistvo.sredica@gmail.com. **Opozorilo:** Tiste, ki nam pošiljate rešitve križank preko e-pošte, prosimo, da rešitvam pripišete tudi svoje podatke (ime, priimek in naslov), sicer jih ne moremo upoštevati.

Prvi trije srečni izžrebanci prejmejo darilne bone podjetja OMV, Robert Dajčbauer, s.p.

DOBITNIKI NAGRAD ZA KRIŽANKO IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE IN PRESENEČENJE

Vsem reševalcem križanke, ki so poslali pravilno geslo (Polepšajte si praznike) iz decembrske številke Sredice, se lepo zahvaljujemo za sodelovanje. Izžrebani dobitniki nagrad so: **1. mesto – Dragica Šnajder**, **2. mesto – Henrik Razpotnik** in **3. mesto – Danica Zorjan**. Vsi trije nagrajenci prejmejo darilne bone trgovine Mercator. Čestitke vsem.